

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,
ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ, ഹരിഃ ഓം
— —

കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ
സംഹിതാ പദ പാഠഃ (വാക്യ സംഹിത)

തൃതീയകാണ്ഡേ പ്രഥമഃ പ്രശ്നഃ

Notes:

- Please refer to the book “TS Kandam 1” and “TS 1.1 pada paadam with Vaakyam” for notes and conventions used in this Compilation.
- Please download our vedic compilations from our web site “www.vedavms.in”

Table of Contents

3 കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ സംഹിതാം പദ പാഠേ തൃതീയകാണ്ഡം.....	3
3.1 തൃതീയകാണ്ഡ പ്രഥമഃ പ്രശ്നഃ -നൃണകർമ്മാഭിധാനം.....	3

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,

ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ

ഹരിഃ ഓം

- -

3 കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ സംഹിതാം പദ പാഠേ തൃതീയകാണ്ഡം

3.1 തൃതീയകാണ്ഡേ പ്രഥമഃ പ്രശ്നഃ -നൂനകർമാഭിധാനം

3.1.1.1

പ്രജാപതിരകാമയത പ്രജാഃ സൃജേയേതി സ പോഽതപ്യത
സ സർപാനസൃജത സോഽകാമയത പ്രജാഃ സൃജേയേതി
സ ദിതീയമതപ്യത സ വയാഽസൃ സൃജത സോഽകാമയത
പ്രജാഃ സൃജേയേതി സ തൃതീയമതപ്യത സ ഏതം
ദീക്ഷിതവാദ- മപശ്യത് തമവദത് തതോവൈ സ പ്രജാ
അസൃജത യത് തപസ്തപ്താ ദീക്ഷിതവാദം വദതി പ്രജാ
ഏവ തദ്യജമാനഃ - [ ] 1

3.1.1.1 (Padam)

പ്രജാപതിരിതി പ്രജാ - പതിഃ | അകാമയത | പ്രജാ ഇതി
പ്ര - ജാഃ | സൃജേയ | ഇതി | സഃ | തപഃ | അതപ്യത | സഃ |
സർപാൻ | അസൃജത | സഃ | അകാമയത | പ്രജാ ഇതി
പ്ര - ജാഃ | സൃജേയ | ഇതി | സഃ | ദിതീയം | അതപ്യത |
സഃ | വയാംസി | അസൃജത | സഃ | അകാമയത | പ്രജാ
ഇതി പ്ര - ജാഃ | സൃജേയ | ഇതി | സഃ | തൃതീയം |
അതപ്യത | സഃ | ഏതം | ദീക്ഷിതവാദമിതി
ദീക്ഷിത - വാദം | അപശ്യത് | തം | അവദത് | തതഃ |
വൈ | സഃ | പ്രജാ ഇതി പ്ര - ജാഃ | അസൃജത | യത് |
തപഃ | തപ്താ | ദീക്ഷിതവാദമിതി ദീക്ഷിത-വാദം | വദതി |
പ്രജാ ഇതി പ്ര - ജാഃ | ഏവ | തത് | യജമാനഃ | **1 (50)**

3.1.1.2

സൃജതേ യദൈ ദീക്ഷിതോഽമേധ്യം പശ്യത്യപാസ്താദ്-
ദീക്ഷാ ക്രാമതി നീലമസ്യ ഹരോ വേത്യുബദ്ധം മനോ
ദരിദ്രം ചക്ഷുഃ സൂര്യോ ജ്യോതിഷാഽശ്രേഷ്ഠോ ദീക്ഷേ
മാ മാ ഹാസീരിത്യാഹ നാസ്താദ്-ദീക്ഷാഽപക്രാമതി നാസ്യ

നീലം ന ഹരോവ്യേതി യദ്വൈ ദീക്ഷിതമഭിവർഷതി
ദിവ്യം ആപോശാന്താ ഓജോ ബലം ദീക്ഷാം - [ ] 2

3.1.1.2 (Padam)

സൃജതേ | യത് | വൈ | ദീക്ഷിതഃ | അമേധ്യം | പശ്യതി |
അപേതി | അസ്മാത് | ദീക്ഷാ | ക്രാമതി | നീലം | അസ്യ |
ഹരഃ | വീതി | ഏതി | അബദ്ധം | മനഃ | ദരിദ്രം | ചക്ഷുഃ |
സൂര്യഃ | ജ്യോതിഷാം | ശ്രേഷ്ഠഃ | ദീക്ഷേ | മാ | മാ |
ഹാസീഃ | ഇതി | ആഹ | ന | അസ്മാത് | ദീക്ഷാ |
അപേതി | ക്രാമതി | ന | അസ്യ | നീലം | ന | ഹരഃ |
വീതി | ഏതി | യത് | വൈ | ദീക്ഷിതം |
അഭിവർഷതീത്യഭി - വർഷതി | ദിവ്യഃ | ആപഃ |
അശാന്താഃ | ഓജഃ | ബലം | ദീക്ഷാം | 2 (50)

3.1.1.3

തപോഽസ്യ നിർഘ്നന്ത്യുന്ദതീർബലം ധത്തൗജോ ധത്ത ബലം
ധത്ത മാ മേ ദീക്ഷാം മാ തപോ നിർവധിഷ്ഠേത്യാഹൈ തദേവ
സർവമാത്മൻ ധത്തേ നാസ്യൗജോ ബലം ന ദീക്ഷാം ന
തപോ നിർഘ്നന്ത്യുഗ്നിർവൈ ദീക്ഷിതസ്യ ദേവതാസോ

ഽസ്മാദേതർഹി തിര ഇവ യർഹി യാതി തമീശ്വരഃ

രക്ഷാഽസി ഹന്തോർ-[ ] 3

3.1.1.3 (Padam)

തപഃ | അസ്യ | നിരിതി | ഘൃന്തി | ഉന്തീഃ | ബലം | ധത്ത |

ഓജഃ | ധത്ത | ബലം | ധത്ത | മാ | മേ | ദീക്ഷാം | മാ |

തപഃ | നിരിതി | വധിഷ്ട | ഇതി | ആഹ | ഏതത് | ഏവ |

സർവം | ആത്മന് | ധത്തേ | ന | അസ്യ | ഓജഃ | ബലം |

ന | ദീക്ഷാം | ന | തപഃ | നിരിതി | ഘൃന്തി | അഗ്നിഃ | വൈ |

ദീക്ഷിതസ്യ | ദേവതാ | സഃ | അസ്മാത് | ഏതർഹി |

തിരഃ | ഇവ | യർഹി | യാതി | തം | ഇശ്വരം |

രക്ഷാഽസി | ഹന്തോഃ | 3 (50)

3.1.1.4

ഭദ്രാഭി ശ്രേയഃ പ്രേഹി ബൃഹസ്പതിഃ പുര ഏതാ തേ

അസ്തിത്യാഹ ബ്രഹ്മ വൈ ദേവാനാം ബൃഹസ്പതി -

സ്തമേവാനാ രഭതേ സ ഏനഽസം പാരയത്യേ ദമഗന്മ

ദേവയജനം പൃഥിവ്യാ ഇത്യാഹ ദേവയജനം ഹ്യേഷ

പൃഥിവ്യാ ആഗച്ഛതി യോ യജതേ വിശ്വേ ദേവാ യദജുഷന്ത

പുർവ്വ ഇത്യാഹ വിശ്വേ ഹ്യേതദ്-ദേവാ ജോഷയന്തേ
 യദ്ബ്രഹ്മണാ ( ) ഋഗ്സാമാന്യാം യജുഷാ സന്തരന്ത
 ഇത്യാഹർവ്സാമാന്യാം ഹ്യേഷ യജുഷാ സന്തരതി യോ
 യജതേ രായസ്പോഷേണ സമിഷാ-മദേമേത്യാഹാ
 ശിഷമേവൈ താമാ ശാസ്യേ । 4

3.1.1.4 (Padam)

ഭദ്രാത് । അഭിതി । ശ്രേയഃ । പ്രേതി । ഇഹി । ബൃഹസ്പതിഃ ।
 പുര ഏതേതി പുരഃ - ഏതാ । തേ । അസ്മു । ഇതി । ആഹ ।
 ബ്രഹ്മ । വൈ । ദേവാനാം । ബൃഹസ്പതിഃ । തം । ഏവ ।
 അനാർഭത ഇത്യനു - ആർഭതേ । സഃ । ഏനം । സമിതി ।
 പാരയതി । ഏതി । ഇദം । അഗന്മ । ദേവയജനമിതി
 ദേവ - യജനം । പൃഥിവ്യാഃ । ഇതി । ആഹ ।
 ദേവയജനമിതി ദേവ - യജനം । ഹി । ഏഷഃ । പൃഥിവ്യാഃ ।
 ആഗച്ഛതീത്യാ - ഗച്ഛതി । യഃ । യജതേ । വിശ്വേ । ദേവാഃ ।
 യത് । അജുഷന്ത । പുർവ്വേ । ഇതി । ആഹ । വിശ്വേ । ഹി ।
 ഏതത് । ദേവാഃ । ജോഷയന്തേ । യത് । ബ്രഹ്മണാഃ ( ) ।
 ഋഗ്സാമാന്യാമിത്യുഗ്സാമാ -ന്യാം । യജുഷാ ।

സന്തരന്ത ഇതി സം - തരന്തഃ । ഇതി । ആഹ ।
 ജ്വസാമാഭ്യാമിത്യുജ്വസാമാഭ്യാം । ഹി । ഏഷഃ । യജുഷാ ।
 സന്തരതീതി സം - തരതി । യഃ । യജതേ । രായഃ ।
 പോഷേണ । സമിതി । ഇഷാ । മദേമ । ഇതി । ആഹ ।
 ആശിഷമിത്യാ - ശിഷം । ഏവ । ഏതാം ।
 ഏതി । ശാസ്യേ । 4 (74)

(യജമാനോ - ദീക്ഷാഃ - ഹന്തോർ - ബ്രാഹ്മണാ -
 ശ്വതൃർവിഴ്ശതിശ്ച) (A1)

3.1.2.1

ഏഷ തേ ഗായത്രോ ഭാഗ ഇതി മേ സോമായ ബ്രൂതാദേഷ
 തേ ത്രൈഷ്ടുഭോ ജാഗതോ ഭാഗ ഇതി മേ സോമായ
 ബ്രൂതാച്ഛന്ദോമാനാഽ സാമ്രാജ്യം ഗച്ഛേതി മേ സോമായ
 ബ്രൂതാദ് യോ വൈ സോമഽ രാജാനഽ സാമ്രാജ്യം
 ലോകം ഗമയിത്വാ ക്രീണാതി ഗച്ഛേതി സ്വാനാഽ സാമ്രാജ്യം
 ഛന്ദാഽസി ഖലു വൈ സോമസ്യ രാജന്തഃ സാമ്രാജ്യോ
 ലോകഃ പുരസ്താദ് സോമസ്യ ക്രയാദേവമഭി മന്ത്രയേത
 സാമ്രാജ്യമേവൈ - [ ] 5

3.1.2.1 (Padam)

ഏഷഃ | തേ | ഗായത്രഃ | ഭാഗഃ | ഇതി | മേ | സോമായ |
 ബ്രൂതാത് | ഏഷഃ | തേ | ത്രൈശ്വദഃ | ജാഗതഃ | ഭാഗഃ |
 ഇതി | മേ | സോമായ | ബ്രൂതാത് |
 ഛന്ദോമാനാമിതി ഛന്ദഃ - മാനാം | സാമ്രാജ്യമിതി
 സാം - രാജ്യം | ഗച്ഛ | ഇതി | മേ | സോമായ | ബ്രൂതാത് |
 യഃ | വൈ | സോമം | രാജാനം | സാമ്രാജ്യമിതി
 സാം - രാജ്യം | ലോകം | ഗമയിത്വാ | ക്രീണാതി |
 ഗച്ഛതി | സ്വാനാം | സാമ്രാജ്യമിതി സാം - രാജ്യം |
 ഛന്ദാശ്സി | ഖലൂ | വൈ | സോമസ്യ | രാജന്തഃ |
 സാമ്രാജ്യ ഇതി സാം - രാജ്യഃ | ലോകഃ | പുരസ്താത് |
 സോമസ്യ | ക്രയാത് | ഏവം | അഭീതി | മന്ത്രയേത |
 സാമ്രാജ്യമിതി സാം - രാജ്യം | ഏവ | 5 (50)

3.1.2.2

-നം ലോകം ഗമയിത്വാ ക്രീണാതി ഗച്ഛതി സ്വാനാശ്
 സാമ്രാജ്യം യോ വൈ താനൂനപ്രസ്യ പ്രതിഷ്ഠാം വേദ
 പ്രത്യേവ തിഷ്ഠതി ബ്രഹ്മവാദിനോ വദന്തി ന പ്രാശ്നന്തി
 തന ജുഹ്വത്യഥ ക്വ താനൂനപ്രം പ്രതി തിഷ്ഠതീതി

പ്രജാപതൗ മനസിതി ബ്രൂയാത് ത്രിരവ ജിഹ്വേച്ഛത്
 പ്രജാപതൗ ത്വാ മനസി ജുഹോമീത്യേഷാ വൈ
 താനുനപ്രസ്യ പ്രതിഷ്ഠാ യ ഏവം വേദ പ്രത്യേവ
 തിഷ്ഠതി യോ - [ ] 6

3.1.2.2 (Padam)

ഏനം । ലോകം । ഗമയിത്വാ । ക്രീണാതി । ഗച്ഛതി ।
 സ്വാനാം । സാമ്രാജ്യമിതി സാം - രാജ്യം । യഃ । വൈ ।
 താനുനപ്രസ്യേതി താനു - നപ്രസ്യ । പ്രതിഷ്ഠാമിതി
 പ്രതി - സ്ഥാം । വേദ । പ്രതീതി । ഏവ । തിഷ്ഠതി ।
 ബ്രഹ്മവാദിന ഇതി ബ്രഹ്മ - വാദിനഃ । വദന്തി । ന ।
 പ്രാശ്നന്തീതി പ്ര - അശ്നന്തി । ന । ജുഹ്വതി । അഥ । ക്വ ।
 താനുനപ്രമിതി താനു-നപ്രം । പ്രതീതി । തിഷ്ഠതി । ഇതി ।
 പ്രജാപതാവിതി പ്രജാ - പതൗ । മനസി । ഇതി ।
 ബ്രൂയാത് । ത്രിഃ । അവേതി । ജിഹ്വേച്ഛത് ।
 പ്രജാപതാവിതി പ്രജാ - പതൗ । ത്വാ । മനസി ।
 ജുഹോമി । ഇതി । ഏഷാ । വൈ ।
 താനുനപ്രസ്യേതി താനു - നപ്രസ്യ ।

പ്രതിഷ്ഠേതി പ്രതി - സ്ഥാ | യഃ | ഏവം |

വേദ | പ്രതീതി | ഏവ | തിഷ്ഠതി | യഃ | 6 (50)

3.1.2.3

വാ അധാര്യോഃ പ്രതിഷ്ഠാം വേദ പ്രത്യേവ തിഷ്ഠതി യതോ

മന്യേതാനഭിക്രമ്യ ഹോഷ്യാമീതി തത് തിഷ്ഠന്നാ

ശ്രാവയേദേഷാ വാ അധാര്യോഃ പ്രതിഷ്ഠാ യ ഏവം

വേദ പ്രത്യേവ തിഷ്ഠതി യദഭിക്രമ്യ ജുഹുയാത് പ്രതിഷ്ഠായാ

ഇയാത് തസ്മാഥ് സമാനത്ര തിഷ്ഠതാ ഹോതവ്യം

പ്രതിഷ്ഠിത്യ യോ വാ അധാര്യോഃ സ്വം വേദ സ്വവാനേവ

ഭവതി സ്രുഗ്വാ അസ്യ സ്വം വായവ്യമസ്യ - [ ] 7

3.1.2.3 (Padam)

വൈ | അധാര്യോഃ | പ്രതിഷ്ഠാമീതി പ്രതി - സ്ഥാം | വേദ |

പ്രതീതി | ഏവ | തിഷ്ഠതി | യതഃ | മന്യേത |

അനഭിക്രമ്യേത്യനഭി - ക്രമ്യ | ഹോഷ്യാമി | ഇതി | തത് |

തിഷ്ഠൻ | ഏതി | ശ്രാവയേത് | ഏഷാ | വൈ | അധാര്യോഃ |

പ്രതിഷ്ഠേതി പ്രതി - സ്ഥാ | യഃ | ഏവം | വേദ | പ്രതീതി |

ഏവ | തിഷ്ഠതി | യത് | അഭിക്രമ്യേത്യഭി - ക്രമ്യ |

ജുഹുയാത് | പ്രതിഷ്ഠായാ ഇതി പ്രതി - സ്ഥായാഃ |

ഇ॒യാത് | ത॒സ്മാ॑ത് | സ॒മാന॑ത് | തി॒ഷ്ഠ॑താ | ഹോ॒തവ്യ॑ം |
 പ്ര॒തി॒ഷ്ഠി॒ത്യാ ഇ॒തി പ്ര॒തി - സ്ഥി॑ത്യേ | യഃ | വൈ |
 അ॒ധ॒ര്യോഃ | സ്വ॑ം | വേ॒ദ | സ്വ॒വാ॒നി॒തി സ്വ॒-വാ॒ൻ | ഏ॒വ |
 ഭ॒വ॒തി | സ്രു॑ക് | വൈ | അ॒സ്യ॑ | സ്വ॑ം |
 വാ॒യവ്യ॑ം | അ॒സ്യ॑ | 7 (50)

3.1.2.4

സ്വ॑ം ച॒മസോ॑ഽസ്യ॒ സ്വ॑ം യദ്വാ॑യവ്യം വാ ച॒മസം
 വാ॑ഽന॒ന്നാര॑ഭ്യാ ഽശ്രോ॒വയേ॑മ് സ്വാ॒ദി॒യാത് ത॒സ്മാ॑ ദ॒ന്നാര॑ഭ്യാ
 ഽശ്രോ॒വ്യം സ്വാ॑ദേ॒വ നൈ॑തി യോ വൈ സോ॒മപ്ര॑തി॒ഷ്ഠാ॑പ്യ
 സ്തോ॒ത്ര-മു॒പാക॑രോത്യ॒ പ്രതി॑ഷ്ഠിതഃ സോ॒മോ ഭ॑വത്യ॒പ്രതി॑ഷ്ഠിതഃ
 സ്തോ॒മോഽപ്ര॑തി॒ഷ്ഠിതാ॑-ന്യൂ॒ക്മാ॒ന്യപ്ര॑തി॒ഷ്ഠിതോ॑ യജമാ॒നോ
 ഽപ്ര॑തി॒ഷ്ഠിതോ॑ ഽധാ॒ര്യുർവാ॑ യവ്യം വൈ സോ॒മസ്യ॑ പ്രതി॒ഷ്ഠാ ച॑
 മ॒സോ॑ഽസ്യ॒ പ്രതി॑ഷ്ഠാ സോ॒മഃ സ്തോ॑മ॒സ്യ സ്തോ॑മ ഉ॒ക്മാ॒നാം
 ഗ്ര॒ഹം വാ॑ ( ) ഗൃ॒ഹീ॒ത്വാ ച॒മസം വോ॑ന്നീയ
 സ്തോ॒ത്രമു॒പാകു॑ര്യാത് പ്രത്യേ॒വ സോ॑മഃ സ്ഥാ॒പയ॑തി
 പ്ര॒തി॒സ്തോ॑മം പ്രത്യൂ॒ക്മാ॒നി പ്ര॒തി യജ॑മാ॒നസ്തി॑ഷ്ഠതി
 പ്രത്യ॒ധാ॒ര്യുഃ | 8

3.1.2.4 (Padam)

സ്വം | ചമസഃ | അസ്യ | സ്വം | യത് | വായവ്യം | വാ |
 ചമസം | വാ | അന്നാരഭ്യേത്യന്നു - ആരഭ്യ |
 ആശ്രാവയേദിത്യാ - ശ്രാവയേത് | സ്വാത് | ഇയാത് |
 തസ്മാത് | അന്നാരഭ്യേത്യന്നു - ആരഭ്യ |
 ആശ്രാവ്യമിത്യാ - ശ്രാവ്യം | സ്വാത് | ഏവ | ന | ഏതി |
 യഃ | വൈ | സോമം | അപ്രതിഷ്ഠാപേത്യപ്രതി - സ്ഥാപ്യ |
 സ്തോത്രം | ഉപാകരോതീത്യുപ - ആകരോതി |
 അപ്രതിഷ്ഠിത ഇത്യപ്രതി - സ്ഥിതഃ | സോമഃ | ഭവതി |
 അപ്രതിഷ്ഠിത ഇത്യപ്രതി - സ്ഥിതഃ | സ്തോമഃ |
 അപ്രതിഷ്ഠിതാനീത്യപ്രതി - സ്ഥിതാനി | ഉക്മാനി |
 അപ്രതിഷ്ഠിത ഇത്യപ്രതി - സ്ഥിതഃ | യജമാനഃ |
 അപ്രതിഷ്ഠിത ഇത്യപ്രതി-സ്ഥിതഃ | അധാരുഃ | വായവ്യം |
 വൈ | സോമസ്യ | പ്രതിഷ്ഠേതി പ്രതി - സ്ഥാ | ചമസഃ |
 അസ്യ | പ്രതിഷ്ഠേതി പ്രതി - സ്ഥാ | സോമഃ | സ്തോമസ്യ |
 സ്തോമഃ | ഉക്മാനാം | ഗ്രഹം | വാ ( ) | ഗൃഹീതാ |
 ചമസം | വാ | ഉന്നീയേത്യുത് - നീയ | സ്തോത്രം |
 ഉപാകുര്യാദിത്യുപ - ആകുര്യാത് | പ്രതീതി | ഏവ |

സോമം | സ്ഥാപയതി | പ്രതീതി | സോമം | പ്രതീതി |
 ഉക്മാനി | പ്രതീതി | യജമാനഃ | തിഷ്ഠതി | പ്രതീതി |
 അധ്യര്യുഃ | 8 (69)

(ഏവ - തിഷ്ഠതി യോ - വായവ്യമസ്യ - ഗ്രഹം വൈ -
 കാന്ന - വിച്ഛതിശ്ച) (A2)

3.1.3.1

യജ്ഞം വാ ഏതഥ് സം ഭരന്തി യഥ് സോമക്രയണ്യൈ പദം
 യജ്ഞമുഖച്ഛ് ഹവിർധാനേ യർഹി ഹവിർധാനേ പ്രാചീ
 പ്രവർതയേയുസ്തർഹി തേനാക്ഷമുപാ-ഞ്ജാദ്-യജ്ഞമുഖ
 ഏവ യജ്ഞമനു സന്തനോതി പ്രാഞ്ചമഗ്നിം പ്ര ഹരന്ത്യുത്
 പത്നീമാ നയന്ത്യനാച്ഛ്സി പ്ര വർതയന്ത്യഥ വാ അസ്യൈഷ
 ധിഷ്ഠിയോ ഹീയതേ സോഽനു ധ്യായതി സ ഇഽശ്വരോ

രൂദ്രോ ഭൂത്വാ - [ ] 9

3.1.3.1 (Padam)

യജ്ഞം | വൈ | ഏതത് | സമിതി | ഭരന്തി | യത് |
 സോമക്രയണ്യോ ഇതി സോമ - ക്രയണ്യൈ | പദം |
 യജ്ഞമുഖമിതി യജ്ഞ - മുഖം |

ഹവിർധാനേ॑ ഇതി॑ ഹവിഃ - ധാനേ॑ । യർഹി॑ ।
 ഹവിർധാനേ॑ ഇതി॑ ഹവിഃ - ധാനേ॑ । പ്രാചീ॑ ഇതി॑ ।
 പ്രവർതയേ॑യൂരിതി॑ പ്ര - വർതയേ॑യുഃ । തർഹി॑ ।
 തേന॑ । അക്ഷം॑ । ഉപേതി॑ । ആഞ്ജാ॑ത് । യജ്ഞമുഖ॑ ഇതി॑
 യജ്ഞ - മുഖേ॑ । ഏവ॑ । യജ്ഞം॑ । അനു॑ । സമിതി॑ ।
 തനോതി॑ । പ്രാഞ്ചം॑ । അഗ്നിം॑ । പ്രേതി॑ । ഹരന്തി॑ । ഉദിതി॑ ।
 പത്നീം॑ । ഏതി॑ । നയന്തി॑ । അനഗിതി॑ । അനാച്ഛ॑സി । പ്രേതി॑ ।
 വർതയന്തി॑ । അഥ॑ । വൈ॑ । അസ്യ॑ । ഏഷഃ॑ । ധിഷ്ണീ॑യഃ ।
 ഹീയതേ॑ । സഃ॑ । അനഗിതി॑ । ധ്യായതി॑ । സഃ॑ । ഇൗശ്വരഃ॑ ।
 രൂദ്രഃ॑ । ഭൂത്വാ॑ । 9 (50)

3.1.3.2

പ്രജാം പശൂൻ യജമാനസ്യ॑ ശമയിതോ॑ര്യർഹി॑ പശുമാ-
 പ്രീതമുദഞ്ചം॑ നയന്തി॑ തർഹി॑ തസ്യ॑ പശുശ്രപ്ണച്ഛ്
 ഹരേത്॑ തേനൈവൈനം॑ ഭാഗിനം॑ കരോതി॑ യജമാനോ॑ വാ
 ആഹവനീ॑യോ യജമാനം॑ വാ ഏതദി॑ കർഷന്തേ॑
 യദാഹവനീ॑യാത് പശുശ്രപ്ണച്ഛ്॑ ഹരന്തി॑ സ വൈവ
 സ്മാന്നിർമന്ഥ്യം॑ വാ കൂര്യാദ്-യജമാനസ്യ॑ സാത്മത്വായ॑ യദി॑

പശോരവദാനം നശ്യേദാജ്യസ്യ പ്രത്യാഖ്യായമവ ദ്യേമ്
 സൈവ തതഃ ( ) പ്രായശ്ചിത്തിര്യേ പശും വിമന്തീരൻ
 യസ്താൻ കായേതാർ ^{ss*}തിമാർച്ഛേയൂരിതി കൂവിദങ്ഗേതി
 നമോ-വൃക്തിവത്യർചാ^{ss}ഗീദ്രേ ജുഹുയാന്നമോ
 വൃക്തിമേവൈഷാം വൃക്തേ താജഗാർതിമാർച്ഛന്തി । 10

3.1.3.2 (Padam)

പ്രജാമിതി പ്ര - ജാം । പശൂൻ । യജമാനസ്യ । ശമയിതോഃ ।
 യർഹി । പശും । ആപ്രീതമിത്യാ - പ്രീതം ।
 ഉദഞ്ചം । നയന്തി । തർഹി । തസ്യ ।
 പശുശ്രപണമിതി പശു-ശ്രപണം । ഹരേത് । തേന । ഏവ ।
 ഏനം । ഭാഗിനം । കരോതി । യജമാനഃ । വൈ ।
 ആഹവനീയ ഇത്യാ - ഹവനീയഃ । യജമാനം । വൈ ।
 ഏതത് । വീതി । കർഷന്തേ । യത് ।
 ആഹവനീയാദിത്യാ - ഹവനീയാത് ।
 പശുശ്രപണമിതി പശു - ശ്രപണം । ഹർന്തി । സഃ । വാ ।
 ഏവ । സ്യാത് । നിർമന്മ്യമിതി നിഃ - മന്മ്യം । വാ ।
 കൂര്യാത് । യജമാനസ്യ । സാത്മത്വായേതി സാത്മ-ത്വായ ।
 യദി । പശോഃ । അവദാനമിത്യവ - ദാനം । നശ്യേത് ।

ആജ്യ॑സ്യ॒ । പ്ര॒ത്യാഖ്യാ॑യമിതി॒ പ്രതി॑ - ആഖ്യാ॑യം ।
അവേ॑തി । ദ്യേ॒ത് । സാ॑ । ഏ॒വ । തതഃ॑ ( ) । പ്രായ॑ശ്ചിത്തിഃ ।
യേ॒ । പശു॑ം । വി॒മ॒ഗ്നീ॒ര॒ന്നിതി॑ വി - മ॒ഗ്നീ॒ര॒ന് । യഃ॑ । താൻ ।
കാമ॑യേത । ആർ॒തിം । ഏ॒തി । ഋ॒ച്ഛേ॒യുഃ । ഇ॒തി ।
കു॒വിത് । അ॒ങ്ഗ॑ । ഇ॒തി ।
നമോ॑വൃക്തിവത്യേ॒തി നമോ॑വൃക്തി - വ॒ത്യാ । ഋ॒ചാ ।
ആഗ്നീ॑ധ്ര ഇ॒ത്യാഗ്നി॑ - ഇ॒ധ്രേ॒ । ജു॒ഹു॒യാത് ।
നമോ॑വൃക്തിമിതി॒ നമഃ॑ - വൃ॒ക്തിം । ഏ॒വ । ഏ॒ഷാം ।
വൃ॒ക്തേ॑ । താ॒ജക് । ആർ॒തിം । ഏ॒തി । ഋ॒ച്ഛ॒ന്തി । 10 (76)

(ഭൂ॒ത്വാ - തതഃ॑ - ഷ॒ഡിച്ഛ॑ശതിശ്ച) (A3)

3.1.4.1

പ്ര॒ജാപ॑തേർ ജായ॑മാനാഃ പ്ര॒ജാ ജാ॑താശ്ച യാ ഇ॒മാഃ ।
തസ്മൈ॑ പ്രതി॒ പ്ര വേ॑ദയ ചികി॒ത്വാച്ഛ॑ അ॒നു മ॑ന്യതാം ।
ഇ॒മം പ॑ശു॒ം പ॑ശുപതേ॒ തേ അ॒ഭ്യ ബ॑ധ്നാമ്യഗേ॒ സുകൃ॑തസ്യ॒
മധ്യേ॑ । അ॒നു മ॑ന്യസ്വ സൂ॒യജാ॑ യജാമ ജു॒ഷ്ടം ദേ॒വാനാ॑-
മി॒ദമ॑സ്തു ഹ॒വ്യം । പ്ര॒ജാന॑ന്തഃ പ്രതി॒ഗൃഹ്ണ॑ന്തി പൂർവേ॑
പ്രാ॒ണമ॑ങ്ഗേഭ്യഃ പ॒ര്യാച॑രന്തം । സു॒വർഗം॑ യാ॒ഹി പ॑മി॒ഭിർ

ദേവയാണൈ-രോഷധീഷു പ്രതിതിഷ്ഠാ ശരീരൈഃ ।

യേഷാമീശേ - [ ] 11

3.1.4.1 (Padam)

പ്രജാപതേരിതി പ്രജാ - പതേഃ । ജായമാനാഃ । പ്രജാഃ ഇതി
 പ്ര - ജാഃ । ജാതാഃ । ച । യാഃ । ഇമാഃ । തസ്മൈ । പ്രതി ।
 പ്രേതി । വേദയ । ചികിത്വാൻ । അനഗിതി । മന്യതാം । ഇമം ।
 പശും । പശുപത ഇതി പശു-പതേ । തേ । അദ്യ । ബധ്നാമി ।
 അഗ്നേ । സുകൃതസ്യേതി സു - കൃതസ്യ । മധ്യേ ।
 അനഗിതി । മന്യസ്വ । സുയജേതി സു - യജാ । യജാമ ।
 ജുഷ്ടം । ദേവാനാം । ഇദം । അസ്മു । ഹവ്യം ।
 പ്രജാനന്ത ഇതി പ്ര - ജാനന്തഃ । പ്രതീതി । ഗൃഹ്ണന്തി ।
 പൂർവേ । പ്രാണമിതി പ്ര - അനം । അങ്ഗേഭ്യഃ । പരീതി ।
 ആചരന്തമിത്യാ - ചരന്തം । സുവർഗമിതി സുവഃ - ഗം ।
 യാഹി । പഥിഭിരിതി പഥി - ഭിഃ । ദേവയാണൈരിതി
 ദേവ - യാണൈഃ । ഓഷധീഷു । പ്രതീതി । തിഷ്ഠ ।
 ശരീരൈഃ । യേഷാം । ഇൗശേ । 11 (50)

3.1.4.2

പശുപതിഃ പശുനാം ചതുഷ്ഠദാമുത ച ദിപദാം ।

നിഷ്ക്രീതോഽയം യജ്ഞീയം ഭാഗമേതു രായസോഽഷാ
യജമാനസ്യ സന്തു । യേ ബധ്യമാനമനു ബധ്യമാനാ

അഭൈക്ഷന്ത മനസാ ചക്ഷുഷാ ച । അഗ്നിസ്താഽ അഗ്രേ

പ്രമുമോക്തു ദേവഃ പ്രജാപതിഃ പ്രജയാ സംവിദാനഃ ।

യ ആരണ്യാഃ പശവോ വിശ്വരൂപാ വിരൂപാഃ സന്തോ

ബഹുധൈകരൂപാഃ । വായുസ്താഽ അഗ്രേ പ്രമുമോക്തു ദേവഃ

പ്രജാപതിഃ പ്രജയാ സംവിദാനഃ । പ്രമുഞ്ചമാനാ - [ ] 12

3.1.4.2 (Padam)

പശുപതിരിതി പശു - പതിഃ । പശുനാം । ചതുഷ്ഠദാമിതി
ചതുഃ - പദാം । ഉത । ച । ദിപദാമിതി ദി - പദാം ।

നിഷ്ക്രീത ഇതി നിഃ - ക്രീതഃ । അയം । യജ്ഞീയം । ഭാഗം ।

ഏതു । രായഃ । പോഷാഃ । യജമാനസ്യ । സന്തു । യേ ।

ബധ്യമാനം । അഗ്നിതി । ബധ്യമാനാഃ ।

അഭൈക്ഷന്തേത്യഭി-ഐക്ഷന്ത । മനസാ । ചക്ഷുഷാ । ച ।

അഗ്നിഃ । താൻ । അഗ്രേ । പ്രേതി । മുമോക്തു । ദേവഃ ।

പ്രജാപതിരിതി പ്രജാ - പതിഃ । പ്രജയേതി പ്ര - ജയാ" ।
 സംഘ്വിദാന ഇതി സം - വിദാനഃ । യേ । ആരണ്യാഃ ।
 പശവഃ । വിശ്വരൂപാ ഇതി വിശ്വ - രൂപാഃ । വിരൂപാ
 ഇതി വി - രൂപാഃ । സന്തഃ । ബഹുധേതി ബഹു - ധാ ।
 ഏകരൂപാ ഇത്യേക - രൂപാഃ । വായുഃ । താൻ । അഗ്രേ" ।
 പ്രേതി । മുഹൂർത്തം । ദേവഃ । പ്രജാപതിരിതി പ്രജാ-പതിഃ ।
 പ്രജയേതി പ്ര - ജയാ" । സംഘ്വിദാന ഇതി സം - വിദാനഃ ।
 പ്രമുഞ്ചമാനാ ഇതി പ്ര - മുഞ്ചമാനാഃ । **12 (50)**

3.1.4.3

ഭുവനസ്യ രേതോ ഗാതും ധത്ത യജമാനായ ദേവാഃ ।
 ഉപാകൃത്യ ശശമാനം യദസ്ഥാജജീവം ദേവാനാമപ്യേതു
 പാമഃ । നാനാ പ്രാണോ യജമാനസ്യ പശൂനാ യജ്ഞോ
 ദേവേഭിഃ സഹ ദേവയാനഃ । ജീവം ദേവാനാമപ്യേതു പാമഃ
 സത്യാഃ സന്തു യജമാനസ്യ കാമാഃ ।
 യത് പശുർമായുമകൃതോരോ വാ പദ്ഭിരാഹതേ ।
 അഗ്നിർമാ തസ്മാദേനസോ വിശ്വാൻ മുഞ്ചത്യ ഹസഃ ।
 ശമിതാര ഉപേതന യജ്ഞം - [ ] **13**

3.1.4.3 (Padam)

ഭുവനസ്യ | രേതഃ | ഗാതും | ധത്ത | യജമാനായ | ദേവാഃ |
 ഉപാകൃതമിത്യുപ - ആകൃതം | ശശമാനം | യത് |
 അസ്ഥാത് | ജീവം | ദേവാനാം | അപീതി | ഏതു | പാമഃ |
 നാനാ | പ്രാണ ഇതി പ്ര - അനഃ | യജമാനസ്യ | പശൂനാ |
 യജ്ഞഃ | ദേവേഭിഃ | സഹ | ദേവയാന ഇതി ദേവ - യാനഃ |
 ജീവം | ദേവാനാം | അപീതി | ഏതു | പാമഃ | സത്യാഃ |
 സന്തു | യജമാനസ്യ | കാമാഃ | യത് | പശുഃ | മായും |
 അകൃത | ഉരഃ | വാ | പദ്ഭിരിതി പത് - ഭിഃ |
 ആഹത ഇത്യാ-ഹതേ | അഗ്നിഃ | മാ | തസ്മാത് | ഏനസഃ |
 വിശ്വാത് | മുഞ്ചതു | അഹ്ഹസഃ | ശമിതാരഃ |
 ഉപേതനേത്യുപ - ഏതന | യജ്ഞം | **13 (50)**

3.1.4.4

ദേവേഭിരിനീതം |
 പാശാത് പശും പ്രമുഞ്ചത ബന്ധാദ് യജ്ഞപതിം പരി |
 അദിതിഃ പാശം പ്രമുഹോക്ഷേതാതം നമഃ പശുഭ്യഃ പശുപതയേ
 കരോമി | അരാതീയന്ത-മധരം കൃണോമി യം ദിഷ്ടസ്മിൻ
 പ്രതി മുഞ്ചാമി പാശം | ത്വാമു തേ ദധിരേ ഹവ്യവാഹഃ

ശൃ॒തംക॑ർതാർമു॒ത യ॑ജ്ഞീ॒യം ച॑ । അ॒ഗ്നേ॒ സദ॑ക്ഷഃ
 സ॒ത॒നു॒ർഹി॑ ഭൃ॒ത്വാം ഹ॒വ്യം ജാ॑തവേദോ ജു॒ഷസ്വ॑ ।
 ജാ॑തവേദോ വ॒പയാ॑ ഗച്ഛ॒ ദേ॒വാന്താ॑ ( ) ഹി ഹോ॒താ പ്രഥ॑മോ
 ബ॒ഭൂവ്വം । ഏ॒തേന॑ താ॒ം തനു॑വോ വർധ॒യസ്വ॑ സ്വാഹാ॑കൃതഃ
 ഹ॒വിര॑ഭന്തു ദേ॒വാഃ । സ്വാഹാ॑ ദേ॒വേഭ്യോ॑ ദേ॒വേഭ്യഃ॑
 സ്വാഹാ॑ ॥ 14

3.1.4.4 (Padam)

ദേ॒വേഭിഃ॑ । ഇ॒ന്നി॒തം । പാശാ॑ത് । പശു॑ം । പ്രേ॒തി । മു॒ഞ്ച॑ത ।
 ബ॒ന്ധാ॑ത് । യ॒ജ്ഞപ॑തിമി॒തി യ॑ജ്ഞ - പ॒തിം । പ॒രി ।
 അ॒ഭി॒തിഃ । പാശം॑ । പ്രേ॒തി । മു॒മോക്തु॑ । ഏ॒തം । നമഃ॑ ।
 പ॒ശുഭ്യ॑ ഇ॒തി പ॒ശു - ഭ്യഃ॑ । പ॒ശുപ॑തയ ഇ॒തി
 പ॒ശു - പ॑തയേ । ക॒രോമി॑ । അ॒രാതീ॑യന്തം । അ॒ധരം॑ ।
 കൃ॒ണോമി॑ । യം । ദി॒ഷ്ടഃ॑ । ത॒സ്മിൻ॑ । പ്ര॒തീതി॑ । മു॒ഞ്ചാമി॑ ।
 പാശം॑ । ത്വാം । ഉ॒ । തേ॑ । ദധി॒രേ । ഹ॒വ്യവാ॑ഹമി॒തി
 ഹ॒വ്യ - വാ॑ഹം । ശൃ॒തംക॑ർതാർമി॒തി ശൃ॒തം - ക॑ർതാർമം ।
 ഉ॒ത । യ॒ജ്ഞീ॒യം । ച॑ । അ॒ഗ്നേ॒ സദ॑ക്ഷ ഇ॒തി സ - ദ॑ക്ഷഃ ।
 സ॒ത॒നു॒രിതി॑ സ - ത॒നുഃ॑ । ഹി॑ । ഭൃ॒ത്വാ । അ॒ഥ । ഹ॒വ്യം ।

ജാതവേദ ഇതി ജാത - വേദഃ | ജുഷസ്വ | ജാതവേദ ഇതി
 ജാത - വേദഃ | വപയാ | ഗച്ഛ | ദേവാൻ | താം ( ) |
 ഹി | ഹോതാ | പ്രഥമഃ | ബഭൂവ | ഏതേന | താം | തനുവഃ |
 വർധയസ്വ | സ്വാഹാകൃതമിതി സ്വാഹാ-കൃതം | ഹവിഃ |
 അദന്തു | ദേവാഃ | സ്വാഹാ | ദേവേഭ്യഃ |
 ദേവേഭ്യഃ | സ്വാഹാ | **14 (66)**

(ഈശ്വര-പ്രമുഖമാന-യജ്ഞം - താഴ് - ഷോഡശ ച) (A4)

3.1.5.1

പ്രാജാപത്യോ വൈ പശവസ്തേഷാഽം രുദ്രോഽധിപതിർ-
 യദേതാഭ്യോ-മുപാ കരോതി താഭ്യോമേവൈനം
 പ്രതിപ്രോച്യാഽഽലഭത ആത്മനോഽനാബ്രഹ്മായ
 ദ്വാഭ്യോമുപാകരോതി ദ്വിപാദ് യജമാനഃ പ്രതിഷ്ഠിത്യ
 ഉപാകൃത്യ പഞ്ച ജുഹോതി പാക്താഃ പശവഃ പശുനേവാ
 വരുന്ധേ മൃത്യവേ വാ ഏഷ നീയതേ യത് പശുസ്തം
 യദന്ധാരഭേത പ്രമായുകോ യജമാനഃ സ്യാന്നാനാ പ്രാണോ
 യജമാനസ്യ പശുനേത്യാഹ വ്യാവൃത്തേ - [ ] **15**

3.1.5.1 (Padam)

പ്രാജാപത്യാ ഇതി പ്രാജാ - പത്യാഃ । വൈ । പശവഃ ।
 തേഷാം । രുദ്രഃ । അധിപതിരിത്യധി - പതിഃ । യത് ।
 ഏതാഭ്യാം । ഉപാകരോതീത്യുപ - ആകരോതി । താഭ്യാം ।
 ഏവ । ഏനം । പ്രതിപ്രോചേതി പ്രതി - പ്രോച്യ । ഏതി ।
 ലഭതേ । ആത്മനഃ । അനാബ്രസ്മായേത്യനാ - ബ്രസ്മായ ।
 ദ്വാഭ്യാം । ഉപാകരോതീത്യുപ - ആകരോതി ।
 ദിപാദിതി ദി - പാത് । യജമാനഃ । പ്രതിഷ്ഠിത്യാ ഇതി
 പ്രതി - സ്ഥിത്യൈ । ഉപാകൃത്യേത്യുപ-ആകൃത്യ । പഞ്ച ।
 ജുഹോതി । പാക്താഃ । പശവഃ । പശൂൻ । ഏവ । അവേതി ।
 രുന്ധേ । മൃത്യുവേ । വൈ । ഏഷഃ । നീയതേ । യത് ।
 പശുഃ । തം । യത് । അന്ധാരഭേതേത്യനു - ആരഭേത ।
 പ്രമായുക ഇതി പ്ര - മായുകഃ । യജമാനഃ । സ്യാത് ।
 നാനാ । പ്രാണ ഇതി പ്ര - അനഃ । യജമാനസ്യ ।
 പശൂനാ । ഇതി । ആഹ ।
 വ്യാവൃത്തയാ ഇതി വി - ആവൃത്തൈ । 15 (50)

3.1.5.2

യത് പശുർമായുമകൃതേതി ജുഹോതി ശാന്തൈ ശമീതാര
 ഉപേതനേത്യുഹ യമായജുരേവൈതദപായാം വാ
 ആഹ്രിയമാണായാ-മഗ്നേർമേധോഽപ ക്രാമതി ത്വാമു
 തേ ദധിരേ ഹവ്യവാഹമിതി വപാമദി ജുഹോത്യഗ്നേരേവ
 മേധമവ രുന്ധേഽഥോ ശൂതത്വായ പുരസ്താമ് സ്വാഹാ കൃതയോ
 വാ അന്യേ ദേവാ ഉപരിഷ്ടാമ് സ്വാഹാകൃതയോഽന്യേ
 സ്വാഹാ ദേവേഭ്യോ ദേവേഭ്യഃ സ്വാഹേത്യഭിതോ വപാം ( )
 ജുഹോതി താനേവോദയാൻ പ്രീണാതി । 16

3.1.5.2 (Padam)

യത് । പശുഃ । മായും । അകൃത । ഇതി । ജുഹോതി ।
 ശാന്തൈ । ശമീതാരഃ । ഉപേതനേത്യുപ - ഏതന ।
 ഇതി । ആഹ । യമായജുരിതി യഥാ - യജുഃ । ഏവ ।
 ഏതത് । വപായാം । വൈ ।
 ആഹ്രിയമാണായാമിത്യാ - ഹ്രിയമാണായാം । അഗ്നേഃ ।
 മേധഃ । അപേതി । ക്രാമതി । ത്വാം । ഉ । തേ । ദധിരേ ।
 ഹവ്യവാഹമിതി ഹവ്യ-വാഹം । ഇതി । വപാം । അഭിതി ।
 ജുഹോതി । അഗ്നേഃ । ഏവ । മേധം । അവേതി । രുന്ധേ ।

അഥോ ഇതി॑ । ശൃ॒ത॒ത്വായേതി॑ ശൃ॒ത-ത്വായ॑ । പു॒രസ്താ॑മ്
 സ്വാ॒ഹാകൃ॒തയ॑ ഇതി॑ പു॒രസ്താ॑ത്-സ്വാ॒ഹാകൃ॒തയഃ॑ ।
 വൈ । അ॒ന്യേ । ദേ॒വാഃ । ഉ॒പരി॑ഷ്ടാമ്സ്വാ॒ഹാകൃ॒തയ॑
 ഇ॒ത്യുപരി॑ഷ്ടാത് - സ്വാ॒ഹാകൃ॒തയഃ॑ । അ॒ന്യേ । സ്വാ॒ഹാ ।
 ദേ॒വേഭ്യഃ॑ । ദേ॒വേഭ്യഃ॑ । സ്വാ॒ഹാ । ഇതി॑ । അ॒ഭി॒തഃ ।
 വ॒പാം ( ) । ജു॒ഹോതി॑ । താൻ । ഏ॒വ । ഉ॒ഭയാൻ॑ ।
 പ്രീ॒ണാതി॑ । 16 (55)

(വ്യാവൃ॒ത്തയാ - അ॒ഭി॒തോ വ॒പാം - പഞ്ച॑ ച) (A5)

3.1.6.1

യോ വാ അ॒യ॒മാദേ॒വതം॑ യ॒ജ്ഞമു॑പ॒ചര॒ത്യാ ദേ॒വതാ॑ഭ്യോ
 വൃ॒ശ്യതേ॑ പാ॒പീയാൻ॑ ദ॒വതി॑ യോ യ॒മാദേ॒വത॑ന്ന ദേ॒വതാ॑ഭ്യ
 ആ വൃ॒ശ്യതേ॑ വ॒സീയാൻ॑ ദ॒വത്യാ॑ഗ്നേ॒യുർചാ॑ ssഗ്നീ॒ധമ॑ഭി
 മൃ॒ശേദ് വൈ॒ഷ്ണ॒വ്യാ ഹ॒വിർധാ॑ന॒മാഗ്നേ॒യ്വാ സ്രു॑ചോ
 വായ॒വ്യ॒യാ വായ॒വ്യാ॒ന്നൈ॒ന്ദ്രി॒യാ സദോ॑ യ॒മാദേ॒വത॑മേ॒വ
 യ॒ജ്ഞമു॑പ॒ ചര॒തി ന ദേ॒വതാ॑ഭ്യ ആ വൃ॒ശ്യതേ॑ വ॒സീയാൻ॑
 ദ॒വതി॑ യു॒നജ്ജ॑മി॒തേ പൃ॒ഥി॒വീം ജ്യോതി॑ഷാ സ॒ഹ യു॒നജ്ജ॑മി
 വായു॒മന്തരി॑ക്ഷേണ - [ ] 17

3.1.6.1 (Padam)

യഃ | വൈ | അ॒യ॒മാ॒ഭേ॒വ॒ത॒മി॒ത്യ॒യ॒മാ - ഭേ॒വ॒തം | യ॒ജ്ഞം |
ഉ॒പ॒ച॒ര॒തീ॒ത്യു॒പ - ച॒ര॒തി | ഏ॒തി | ഭേ॒വ॒താ॒ഭ്യഃ | വൃ॒ശ്ച॒തേ |
പാ॒പീ॒യാൻ | ഭ॒വ॒തി | യഃ | യ॒മാ॒ഭേ॒വ॒ത॒മി॒തി യ॒മാ-ഭേ॒വ॒തം |
ന | ഭേ॒വ॒താ॒ഭ്യഃ | ഏ॒തി | വൃ॒ശ്ച॒തേ | വ॒സീ॒യാൻ | ഭ॒വ॒തി |
ആ॒ഗ്നേ॒യ | ഋ॒ച | ആ॒ഗ്നീ॒ധ॒മി॒ത്യാ॒ഗ്നി-ഇ॒ധ്രം | അ॒ഭീ॒തി |
മൃ॒ശേ॒ത് | വൈ॒ഷ്ണ॒വ | ഹ॒വി॒ർധാ॒ന॒മി॒തി ഹ॒വിഃ - ധാ॒നം |
ആ॒ഗ്നേ॒യ | സ്രു॒ചഃ | വാ॒യ॒വൃ॒ധ | വാ॒യ॒വൃ॒ധാ॒നി |
ഐ॒ന്ദ്രി॒യാ | സ॒ദഃ | യ॒മാ॒ഭേ॒വ॒ത॒മി॒തി യ॒മാ-ഭേ॒വ॒തം |
ഏ॒വ | യ॒ജ്ഞം | ഉ॒പേ॒തി | ച॒ര॒തി | ന | ഭേ॒വ॒താ॒ഭ്യഃ | ഏ॒തി |
വൃ॒ശ്ച॒തേ | വ॒സീ॒യാൻ | ഭ॒വ॒തി | യു॒നജ്ജ॑മീ | തേ |
പൃ॒ഥി॒വീം | ജ്യോ॒തി॒ഷാ | സ॒ഹ | യു॒നജ്ജ॑മീ | വാ॒യും |
അ॒ന്ത॒രി॒ക്ഷേ॒ണ | **17 (50)**

3.1.6.2

തേ॒ സ॒ഹ യു॒നജ്ജ॑മീ॒ വാ॒ച॒ഽസ॒ഹ സു॒ര്യേ॒ണ തേ॒ യു॒നജ്ജ॑മീ
തി॒സ്രോ॒ വി॒പൃ॒ചഃ സു॒ര്യ॒സ്യ തേ॒ | അ॒ഗ്നി॒ർഭേ॒വ॒താ ഗാ॒യ॒ത്രി
ച॒രൻ ഉ॒പാ॒ഽശോഃ॒ പാ॒ത്ര॒മ॒സി സോ॒മോ ഭേ॒വ॒താ ത്രി॒ഷ്ടു॒പ്
ച॒ര॒ണോ॒ഽന്ത॒ര്യാ॒മ॒സ്യ പാ॒ത്ര॒മ॒സീ॒ന്ദ്രോ ഭേ॒വ॒താ ജഗ॑തീ॒ ച॒രൻ

ഇന്ദ്രവായുവോഃ പാത്രമസി ബൃഹസ്പതിർ ദേവതാഽനുഷ്ടുപ്
 ഛന്ദോ മിത്രാവരുണയോഃ പാത്രമസ്യശിനൗ ദേവതാ
 പക്തിശ്ചന്ദോഽശിനോഃ പാത്രമസി സൂര്യോ ദേവതാ
 ബൃഹതീ - [ ] 18

3.1.6.2 (Padam)

തേ । സഹ । യുനജ്മി । വാചം । സഹ । സൂര്യേണ । തേ ।
 യുനജ്മി । തിസ്രഃ । വിപുച ഇതി വി-പുചഃ । സൂര്യസ്യ ।
 തേ । അഗ്നിഃ । ദേവതാ । ഗായത്രി । ഛന്ദഃ ।
 ഉപാച്ഛോരിത്യുപ-അച്ഛോഃ । പാത്രം । അസി ।
 സോമഃ । ദേവതാ । ത്രിഷ്ടുപ് । ഛന്ദഃ ।
 അന്തര്യാമസ്യേത്യന്തഃ-യാമസ്യ । പാത്രം ।
 അസി । ഇന്ദ്രഃ । ദേവതാ । ജഗതീ । ഛന്ദഃ ।
 ഇന്ദ്രവായുവോരിതീന്ദ്ര - വായുവോഃ । പാത്രം । അസി ।
 ബൃഹസ്പതിഃ । ദേവതാ । അനുഷ്ടുബിത്യനു - സ്തുപ് ।
 ഛന്ദഃ । മിത്രാവരുണയോരിതി മിത്രാ - വരുണയോഃ ।
 പാത്രം । അസി । അശിനൗ । ദേവതാ । പക്തിഃ । ഛന്ദഃ ।
 അശിനോഃ । പാത്രം । അസി । സൂര്യഃ । ദേവതാ ।
 ബൃഹതീ । 18 (50)

3.1.6.3

ഉ॒ര॒ന്ദഃ ശു॒ക്ര॒സ്യ॒ പാ॒ത്ര॒മ॒സി॒ ച॒ന്ദ്ര॒മാ॒ ദേ॒വ॒താ॑ സ॒തോ॑ ബൃ॒ഹ॒തീ॑
ഉ॒ര॒ന്ദോ॑ മ॒ന്ന॒മി॒ന്ദഃ പാ॒ത്ര॒മ॒സി॒ വി॒ശ്വേ॑ ദേ॒വാ ദേ॒വ॒തോ॑ഷ്ടി॒ഹാ
ഉ॒ര॒ന്ദ ആ॒ഗ്ര॒യ॒ണ॒സ്യ॒ പാ॒ത്ര॒മ॒സി॒ന്ദോ॑ ദേ॒വ॒താ॑ ക॒കു॒ച്ഛ॒ന്ദ
ഉ॒ക്ഥാ॑നാം പാ॒ത്ര॒മ॒സി॒ പൃ॒ഥ്വി॒വീ ദേ॒വ॒താ॑ വി॒രാട് ഉ॒ര॒ന്ദോ॑
ധ്രു॒വ॒സ്യ॒ പാ॒ത്ര॒മ॒സി॒ । 19

3.1.6.3 (Padam)

ഉ॒ര॒ന്ദഃ । ശു॒ക്ര॒സ്യ॒ । പാ॒ത്രം॑ । അ॒സി॒ । ച॒ന്ദ്ര॒മാഃ॑ । ദേ॒വ॒താ॑ ।
സ॒തോ॑ബൃ॒ഹ॒തീ॒തി॒ സ॒തഃ - ബൃ॒ഹ॒തീ॑ । ഉ॒ര॒ന്ദഃ । മ॒ന്ന॒മി॒ന്ദഃ ।
പാ॒ത്രം॑ । അ॒സി॒ । വി॒ശ്വേ॑ । ദേ॒വാഃ॑ । ദേ॒വ॒താ॑ । ഉ॒ഷ്ടി॒ഹാ॑ ।
ഉ॒ര॒ന്ദഃ । ആ॒ഗ്ര॒യ॒ണ॒സ്യ॒ । പാ॒ത്രം॑ । അ॒സി॒ । ഇ॒ന്ദ്രഃ॑ । ദേ॒വ॒താ॑ ।
ക॒കു॒ത് । ഉ॒ര॒ന്ദഃ । ഉ॒ക്ഥാ॑നാം । പാ॒ത്രം॑ । അ॒സി॒ । പൃ॒ഥ്വി॒വീ ।
ദേ॒വ॒താ॑ । വി॒രാ॒ധി॒തി॒ വി - രാട്॑ । ഉ॒ര॒ന്ദഃ । ധ്രു॒വ॒സ്യ॒ ।
പാ॒ത്രം॑ । അ॒സി॒ । 19 (33)

(അന്തരീക്ഷേണ - ബൃഹതീ - ത്രയസ്ത്രിശ്ച) (A6)

3.1.7.1

ഇ॒ഷ്ടാർഹോ॑ വാ അ॒ധ്വ॒ര്യൂർ യ॒ജമാ॑ന॒സ്യേ॒ഷ്ടാർഹഃ॑ ഖ॒ലു വൈ॑
പൂ॒ർവ്വോ॒ഽർഷ്ടുഃ॑ ക്ഷീ॒യത॑ ആ॒സ॒ന്യാ॒ന്മാ മ॒ന്ത്രാ॑ത് പാ॒ഹി

ക॒സ്യാ॑ശ്ചി॒ദി॒ദി॒ശ്ശ്യാ॑ ഇ॒തി॑ പൂ॒രാ
 പ്രാ॑തര॒നു॒വാ॒കാജ്ജു॑ഹു॒യാദാ॑ത്ഥ॒ന ഏ॒വ തദ॑ധാ॒ര്യുഃ
 പു॒രസ്താ॑ച॒ർമ॑ ന॒ഹ്യതേ॑ന്നാ॒ർത്ത്യൈ॑ സം॒വേ॒ശായ॑
 ത്യാപ॑വേ॒ശായ॑ ത്വാ ഗായ॒ത്രിയാ॑ സ്ത്രി॒ഷ്ടുഭോ॑ ജഗ॒ത്യാ
 അ॒ഭി॒ഭൂ॒ത്യൈ॑ സ്വാ॒ഹാ പ്രാ॑ണാ॒പാനൗ॑ മൃ॒ത്യോർമാ॑ പാ॒തം
 പ്രാ॑ണാ॒പാനൗ॑ മാ മാ ഹാ॒സിഷ്ടം॑ ദേ॒വതാ॑സു॒ വാ ഏ॒തേ
 പ്രാ॑ണാ॒പാന॑യോ - [ ] 20

3.1.7.1 (Padam)

ഇ॒ഷ്ടുർഗഃ॑ । വൈ । അ॒ധാ॒ര്യുഃ । യജ॑മാ॒നസ്യ॑ । ഇ॒ഷ്ടുർഗഃ॑ ।
 ഖ॒ലു । വൈ । പൂ॒ർവഃ॑ । അ॒ർഷ്ടുഃ॑ । ക്ഷീ॒യതേ॑ । ആ॒സന്യാ॑ത് ।
 മാ । മ॒ന്ത്രാത്॑ । പാ॒ഹി । ക॒സ്യാഃ॑ । ചി॒ത് ।
 അ॒ഭി॒ശ്ശ്യാ ഇ॒ത്യഭി॑ - ശ॒സ്ത്യാഃ॑ । ഇ॒തി॑ । പൂ॒രാ ।
 പ്രാ॑തര॒നു॒വാ॒കാദി॑തി പ്രാ॒തഃ - അ॒നു॒വാ॒കാത് ।
 ജു॒ഹു॒യാത് । ആ॒ത്മ॑നേ॒ । ഏ॒വ । തത് । അ॒ധാ॒ര്യുഃ ।
 പു॒രസ്താ॑ത് । ശ॒ർമ॑ । ന॒ഹ്യതേ॑ । അ॒ന്നാ॒ർത്ത്യൈ॑ ।
 സം॒വേ॒ശായേ॑തി സം - വേ॒ശായ॑ । ത്വാ ।
 ഉ॒പവേ॑ശായേ॒തുപ॑ - വേ॒ശായ॑ । ത്വാ । ഗായ॒ത്രിയാഃ॑ ।
 ത്രി॒ഷ്ടുഭഃ॑ । ജഗ॒ത്യാഃ॑ । അ॒ഭി॒ഭൂ॒ത്യാ ഇ॒ത്യഭി॑ - ഭൂ॒ത്യൈ॑ ।

സ്വാഹാ॑ । പ്രാണാ॑പാനാവിതി പ്രാണ॑ - അപാനൗ॑ ।
 മൃത്യോഃ॑ । മാ॑ । പാതം॑ ।
 പ്രാണാ॑പാനാവിതി പ്രാണ॑ - അപാനൗ॑ । മാ॑ । മാ॑ ।
 ഹാസി॑ഷ്ടം । ദേ॒വതാ॑സു । വൈ॑ । ഏ॒തേ॑ ।
 പ്രാണാ॑പാനയോരിതി പ്രാണ॑ - അപാനയോഃ॑ । 20 (50)

3.1.7.2

വ്യാ॒യച്ഛന്തേ॑ യേഷാ॑ഽ സോമഃ॑ സമൃ॒ച്ഛന്തേ॑ സംഽവേശാ॑യ
 ത്യാപ॑വേശായ ത്യാ॒ത്യാഹ॑ ഛന്ദാ॑ഽസി വൈ സംഽവേശ
 ഉപ॑വേശശ്ശന്ദോദീ॒രേവാ॑സ്യ ഛന്ദാ॑ഽസി വൃ॒ക്ഷ്തേ॑
 പ്രേ॒തിവ॑ന്ത്യാജ്യാനി ഭവ॑ന്ത്യാദിജി॒തൈ മ॑രുത്പ॒തീഃ പ്ര॑തിപദോ
 വിജി॑ത്യാ ഉദേ॒ ബൃ॑ഹദ്രഥ॒ന്തരേ॑ ഭവ॒ത ഇ॒യം വാ॑വ
 രഥ॑ന്തരമസൗ ബൃ॒ഹദാ॑ഭ്യാമേ॒വൈന॑മന്തരേത്യു॒ഭ്യ വാ॑വ
 രഥ॑ന്തരഃ ശോ ബൃ॒ഹദാ॑ഭ്യാശാ ദേ॒വൈന॑മന്തരേ॒തി
 ഭൂ॒തം- [ ] 21

3.1.7.2 (Padam)

വ്യാ॒യച്ഛന്തേ॑ ഇതി॑ വി - ആ॒യച്ഛന്തേ॑ । യേഷാ॑ം ।
 സോമഃ॑ । സമൃ॒ച്ഛന്തേ॑ ഇതി॑ സം - ഋ॒ച്ഛന്തേ॑ ।

സംഘോശായേതി സം - വേശായ | ത്വാ |
 ഉപവേശായേത്യുപ - വേശായ | ത്വാ | ഇതി | ആഹ |
 ഛന്ദാഷ്സി | വൈ | സംഘോശ ഇതി സം - വേശഃ |
 ഉപവേശ ഇത്യുപ - വേശഃ | ഛന്ദോഭിരിതി ഛന്ദഃ - ഭിഃ |
 ഏവ | അസ്യ | ഛന്ദാഷ്സി | വൃക്തേ |
 പ്രേതിവന്തീതി പ്രേതി - വന്തി | ആജ്യാനി | ഭവന്തി |
 അഭിജിത്യാ ഇത്യഭി - ജിത്യൈ | മരുതാതീഃ |
 പ്രതിപദ ഇതി പ്രതി - പദഃ | വിജിത്യാ ഇതി
 വി - ജിത്യൈ | ഉദേ ഇതി | ബൃഹദ്രഥന്തരേ ഇതി
 ബൃഹത് - രഥന്തരേ | ഭവതഃ | ഇയം | വാവ |
 രഥന്തരമിതി രഥം - തരം | അസൗ | ബൃഹത് | ആഭ്യാം |
 ഏവ | ഏനം | അന്തഃ | ഏതി | അഭ്യ | വാവ | രഥന്തരമിതി
 രഥം - തരം | ശഃ | ബൃഹത് | അഭ്യാശ്വാഭിത്യഭ്യ - ശ്വാത് |
 ഏവ | ഏനം | അന്തഃ | ഏതി | ഭൂതം | **21 (50)**

3.1.7.3

വാവ രഥന്തരം ഭവിഷ്യദ്-ബൃഹദ് ഭൂതാച്ചൈവൈനം
 ഭവിഷ്യതശ്ചാന്തരേതി പരിമിതം വാവ രഥന്തരമപരിമിതം
 ബൃഹത് പരിമിതാച്ചൈവൈന-മപരിമിതാച്ഛാന്തരേതി

വിശ്വാമിത്രജമദഗ്നി വസിഷ്ഠേനാസ്സർധേതാഽ
 സ ഏതജമദഗ്നിർ വിഹവ്യമപശ്യത് തേന വൈ സ
 വസിഷ്ഠസ്യേന്ദ്രിയം വീര്യമവ്യക്ത യദിഹവ്യഽ ശസ്യത്
 ഇന്ദ്രിയമേവ തദീര്യം യജമാനോ ഭ്രാതൃവ്യസ്യ വൃക്തേ ( )
 യസ്യ ഭൂയാഽസോ യജ്ഞക്രതവ ഇത്യാഹുഃ സ ദേവതാ
 വൃക്ത ഇതി യദ്യഗ്നിഷ്ടോമഃ സോമഃ പരസ്താഥ് സ്യാദുക്മ്യം
 കുർവീത യദ്യുക്മ്യഃ സ്യാദതിരാത്രം കുർവീത
 യജ്ഞക്രതുഭിരേവാസ്യ ദേവതാ വൃക്തേ വസീയാൻ
 ഭവതി । 22

3.1.7.3 (Padam)

വാവ । രഥന്തരമിതി രഥം - തരം । ഭവിഷ്യത് । ബൃഹത് ।
 ഭൂതാത് । ച । ഏവ । ഏനം । ഭവിഷ്യതഃ । ച । അന്തഃ ।
 ഏതി । പരിമിതമിതി പരി - മിതം । വാവ । രഥന്തരമിതി
 രഥം - തരം । അപരിമിതമിത്യപരി - മിതം । ബൃഹത് ।
 പരിമിതാദിതി പരി - മിതാത് । ച । ഏവ । ഏനം ।
 അപരിമിതാദിത്യപരി - മിതാത് । ച । അന്തഃ । ഏതി ।
 വിശ്വാമിത്രജമദഗ്നി ഇതി വിശ്വാമിത്ര - ജമദഗ്നി ।

വസിഷ്ഠേന | അസ്തര്യേതാം | സഃ | ഏതത് | ജമദഗ്നിഃ |
 വിഹവ്യമിതി വി-ഹവ്യം | അപശ്യത് | തേന | വൈ | സഃ |
 വസിഷ്ടസ്യ | ഇന്ദ്രിയം | വീര്യം | അവ്യക്ത | യത് |
 വിഹവ്യമിതി വി - ഹവ്യം | ശസ്യതേ | ഇന്ദ്രിയം | ഏവ |
 തത് | വീര്യം | യജമാനഃ | ഭ്രാതൃവ്യസ്യ | വ്യക്തേ ( ) |
 യസ്യ | ഭൂയാച്ഛഃ | യജ്ഞക്രതവ ഇതി യജ്ഞ-ക്രതവഃ |
 ഇതി | ആഹുഃ | സഃ | ദേവതാഃ | വ്യക്തേ | ഇതി | യദി |
 അഗ്നിഷ്ടോമ ഇത്യഗ്നി - സ്തോമഃ | സ്തോമഃ | പരസ്താത് |
 സ്യാത് | ഉക്ഥ്യം | കുർവീത | യദി | ഉക്ഥ്യഃ | സ്യാത് |
 അതിരാത്രമിത്യതി - രാത്രം | കുർവീത |
 യജ്ഞക്രതുഭിരിതി യജ്ഞക്രതു - ഭിഃ | ഏവ | അസ്യ |
 ദേവതാഃ | വ്യക്തേ | വസീയാൻ | ഭവതി | **22 (78)**

(പ്രാണാപാനയോർ - ഭൂതം - വ്യക്തേ -

ഽഷ്ടാവിഷ്ശതിശ്ച) (A7)

3.1.8.1

നിഗ്രാഭ്യാഃ സ്ഥ ദേവശ്രുത ആയുർമേ തർപയത പ്രാണം മേ
 തർപയതാപാനം മേ തർപയത വ്യാനം മേ തർപയത ചക്ഷുർമേ
 തർപയത ശ്രോത്രം മേ തർപയത മനോ മേ തർപയത വാചം

മേ തർപയതാഃ*ത്ഥാൻ മേ തർപയതാങ്ഗാനി മേ തർപയത
 പ്രജാം മേ തർപയത പശൂൻ മേ തർപയത ഗൃഹാൻ മേ
 തർപയത ഗണാൻ മേ തർപയത സർവഗണം മാ തർപയത
 തർപയത മാ - [ ] 23

3.1.8.1 (Padam)

നിഗ്രാഭ്യാ ഇതി നി - ഗ്രാഭ്യാഃ । സ്ഥ । ദേവശ്രുത ഇതി
 ദേവ - ശ്രുതഃ । ആയുഃ । മേ । തർപയത । പ്രാണമിതി
 പ്ര-അനം । മേ । തർപയത । അപാനമിത്യപ-അനം । മേ ।
 തർപയത । വ്യാനമിതി വി - അനം । മേ । തർപയത ।
 ചക്ഷുഃ । മേ । തർപയത । ശ്രോത്രം । മേ । തർപയത ।
 മനഃ । മേ । തർപയത । വാചം । മേ । തർപയത । ആത്മാനം ।
 മേ । തർപയത । അങ്ഗാനി । മേ । തർപയത । പ്രജാമിതി
 പ്ര - ജാം । മേ । തർപയത । പശൂൻ । മേ । തർപയത ।
 ഗൃഹാൻ । മേ । തർപയത । ഗണാൻ । മേ । തർപയത ।
 സർവഗണമിതി സർവ - ഗണം । മാ । തർപയത ।
 തർപയത । മാ । 23 (50)

3.1.8.2

ഗണാ മേ മാ വി തൃഷ്ണോഷധയോ വൈ സോമസ്യ വിശോ
 വിശഃ ഖലു വൈ രാജ്ഞഃ പ്രദാതോരീശ്വരാ ഐന്ദ്രഃ
 സോമോഽവീവൃധം ഘോ മനസാ സുജാതാ ഋതപ്രജാതാ
 ഭഗ ഇദഃ സ്യാമ | ഇന്ദ്രേണ ദേവീർവീര്യഃ സംഘിദാനാ
 അനു മന്യന്താഽ സവനായ സോമമിത്യാഹൗഷധീഭ്യ
 ഏവൈനഽ സ്വായൈ വിശഃ സ്വായൈ ദേവതായൈ
 നിര്യാചയാഭി ഷുണോതി യോ വൈ
 സോമസ്യാഭിഷ്ടയമാണസ്യ - [ ] 24

3.1.8.2 (Padam)

ഗണാഃ | മേ | മാ | വീതി | തൃഷ്ണൻ | ഓഷധയഃ | വൈ |
 സോമസ്യ | വിശഃ | വിശഃ | ഖലു | വൈ | രാജ്ഞഃ |
 പ്രദാതോരിതി പ്ര-ദാതോഃ | ഇൗശ്വരാഃ | ഐന്ദ്രഃ | സോമഃ |
 അവീവൃധം | വഃ | മനസാ | സുജാതാ ഇതി സു-ജാതാഃ |
 ഋതപ്രജാതാ ഇത്യുത - പ്രജാതാഃ | ഭഗേ | ഇത് | വഃ |
 സ്യാമ | ഇന്ദ്രേണ | ദേവീഃ | വീര്യഃ | സംഘിദാനാ ഇതി
 സം - വിദാനാഃ | അനിതി | മന്യന്താം | സവനായ |

സോമം | ഇതി | ആഹ | ഓഷധീഭ്യ ഇത്യോഷധി - ഭ്യഃ |
 ഏവ | ഏനം | സ്വായൈ | വിശഃ | സ്വായൈ |
 ദേവതായൈ | നിര്യാചേത്യതി നിഃ - യാച്യ | അഭീതി |
 സുനോതി | യഃ | വൈ | സോമസ്യ |
 അഭിഷുയമാണസ്യേത്യഭി - സുയമാണസ്യ | **24 (50)**

3.1.8.3

പ്രഥമോഽശ്വഃ സ്കന്തി സ ഈശ്വര ഇന്ദ്രിയം വീര്യം പ്രജാം
 പശുൻ യജമാനസ്യ നിർഹന്തോസ്തമഭി മന്ത്രയേതാഃ
 മാഃസ്താൻമ സഹ പ്രജയാ സഹ രായസ്പോഷേണേന്ദ്രിയം മേ
 വീര്യം മാ നിർവധീരിത്യാശിഷമേവൈതാമാ ശാസ്ത
 ഇന്ദ്രിയസ്യ വീര്യസ്യ പ്രജായൈ പശുനാമനിർഘാതായ
 ദ്രഹ്ശസ്തസ്കന്ദ പൃഥിവീമനു ദ്യാമിമഞ്ച യോനിമനു യശ്ച ( )
 പൂർവഃ | തൃതീയം യോനിമനു സഞ്ചരന്തം ദ്രഹ്ശം
 ജുഹോമ്യനു സപ്ത ഹോത്രാഃ | **25**

3.1.8.3 (Padam)

പ്രഥമഃ | അശ്വഃ | സ്കന്തി | സഃ | ഈശ്വരഃ | ഇന്ദ്രിയം |
 വീര്യം | പ്രജാമിതി പ്ര - ജാം | പശുൻ | യജമാനസ്യ |
 നിർഹന്തോരിതി നിഃ - ഹന്താഃ | തം | അഭീതി |

മന്ത്രയേത | ഏതി | മാ | അസ്താൻ | സഹ | പ്രജയേതി

പ്ര - ജയാ | സഹ | രായഃ | പോഷേണ | ഇന്ദ്രിയം | മേ |

വീര്യം | മാ | നിരിതി | വധീഃ | ഇതി |

ആശിഷമിത്യാ - ശിഷം | ഏവ | ഏതാം | ഏതി | ശാസ്യേ |

ഇന്ദ്രിയസ്യ | വീര്യസ്യ | പ്രജായാ ഇതി പ്ര - ജായൈ |

പശൂനാം | അനിർഘാതായേത്യനിഃ - ഘാതായ | ദ്രഹ്ണഃ |

ചസ്തന്വ | പൃഥിവീം | അനിതി | ദ്യാം | ഇമം | ച | യോനീം |

അനിതി | യഃ | ച ( ) | പൂർവഃ | തൃതീയം | യോനീം |

അനിതി | സഞ്ചരന്തമിതി സം - ചരന്തം | ദ്രഹ്ണം |

ജുഹോമി | അനിതി | സ്വപ്ത | ഹോത്രാഃ | 25 (60)

(തർപയത മാ - ടഭിഷ്യയമാണസ്യ - യശ്ച - ദശ ച) (A8)

3.1.9.1

യോ വൈ ദേവാൻ ദേവയശസേനാർപയതി മനുഷ്യാൻ

മനുഷ്യയശസേന ദേവയശസ്യേവ ദേവേഷു ഭവതി

മനുഷ്യയശസീ മനുഷ്യേഷു യാൻ പ്രാചീന-മാഗ്രയണാദ്

ഗ്രഹാൻ ഗൃഹ്ണീയാത് താനുപാച്ഛു ഗൃഹ്ണീയാദ്യാനുർ

-ധാഽസ്താനുപബ്ധിമതോ ദേവാനേവ തദേവയശസനാർപയതി

മനുഷ്യാൻ മനുഷ്യയശസേന ദേവയശസ്യേവ ദേവേഷു ഭവതി

മനുഷ്യയശസീ മനുഷ്യേഷാഗ്നിഃ പ്രാതഃ സവനേ പാത്വസ്താൻ
 വൈശ്യാനരോ മഹിനാ വിശ്വശംഭുഃ ।

സ നഃ പാവകോ ദ്രവിണം ദധാത്വാ - [ ] 26

3.1.9.1 (Padam)

യഃ । വൈ । ദേവാൻ । ദേവയശസേനേതി ദേവ-യശസേന ।
 അർപയതി । മനുഷ്യാൻ ।

മനുഷ്യയശസേനേതി മനുഷ്യ - യശസേന ।
 ദേവയശസീതി ദേവ-യശസീ । ഏവ । ദേവേഷു । ഭവതി ।
 മനുഷ്യയശസീതി മനുഷ്യ - യശസീ । മനുഷ്യേഷു ।
 യാൻ । പ്രാചീനം । ആഗ്രയണാത് । ഗ്രഹാൻ ।

ഗൃഹ്ണീയാത് । താൻ । ഉപാഘൃഗ്വിത്യുപ - അഘൃഗ്വ ।
 ഗൃഹ്ണീയാത് । യാൻ । ഉഠാർധ്യാൻ । താൻ ।
 ഉപബ്ധിമത ഇത്യുപബ്ധി - മതഃ । ദേവാൻ । ഏവ । തത് ।
 ദേവയശസേനേതി ദേവ - യശസേന । അർപയതി ।
 മനുഷ്യാൻ । മനുഷ്യയശസേനേതി മനുഷ്യ - യശസേന ।
 ദേവയശസീതി ദേവ-യശസീ । ഏവ । ദേവേഷു । ഭവതി ।
 മനുഷ്യയശസീതി മനുഷ്യ - യശസീ । മനുഷ്യേഷു ।
 അഗ്നിഃ । പ്രാതഃ സവന ഇതി പ്രാതഃ - സവനേ । പാതു ।

അസ്താൻ | വൈശ്യാനരഃ | മഹിനാ | വിശ്വശംഭുരിതി
വിശ്വ - ശംഭുഃ | സഃ | നഃ | പാവകഃ | ദ്രവിണം |

ദധാതു | **26 (50)**

3.1.9.2

യുഷ്മന്തഃ സഹഭക്ഷാഃ സ്യാമ |

വിശ്വേ ദേവാ മരുത ഇന്ദ്രോ അസ്താനസ്തിൻ ദിതീയേ സവനേ
ന ജഹ്യുഃ | ആയുഷ്മന്തഃ പ്രിയമേഷാം വദന്തോ വയം

ദേവാനാഽ സുമതൗ സ്യാമ | ഇദം തൃതീയഽ സവനം
കവീനാമൃതേന യേ ചമസമൈരയന്ത | തേ സൗധന്വനാഃ

സുവരാനശാനാഃ സ്വിഷ്ടിം നോ അഭി വസീയോ നയന്തു |

ആയതനവതീർവാ അന്യോ ആഹുതയോ ഹൂയന്തേനായത
നാ അന്യോ യാ ആഘാരവതീസ്തോ

ആയതനവതീര്യാഃ - [ ] **27**

3.1.9.2 (Padam)

ആയുഷ്മന്തഃ | സഹഭക്ഷാ ഇതി സഹ - ഭക്ഷാഃ | സ്യാമ |

വിശ്വേ | ദേവാഃ | മരുതഃ | ഇന്ദ്രഃ | അസ്താൻ | അസ്തിൻ |

ദിതീയേ | സവനേ | ന | ജഹ്യുഃ | ആയുഷ്മന്തഃ | പ്രിയം |

ഏഷാം | വദന്തഃ | വയം | ദേവാനാം |

സു॒മ॒താ॒വി॒തി॑ സു॒ - മ॒തൗ॑ । സു॒ഗാമ॑ । ഇ॒ദം॑ । തൃ॒തീ॒യം॑ ।
 സ॒വ॒നം॑ । ക॒വീ॒നാം॑ । ഋ॒തേ॑ന । യേ॒ । ച॒മ॒സം॑ । ഐ॒ര॒യ॒ന്ത॑ ।
 തേ॒ । സൗ॒ധ॒ന്വ॒നാഃ॑ । സു॒വഃ॑ । ആ॒ന॒ശാ॒നാഃ॑ । സി॒ഷ്ടി॒മി॒തി॑
 സു॒ - ഇ॒ഷ്ടിം॑ । നഃ॑ । അ॒ഭീ॒തി॑ । വ॒സീ॒യഃ॑ । ന॒യ॒ന്തു॑ ।
 ആ॒യ॒ത॒ന॒വ॒തീ॒രി॒ത്യാ॒യ॒ത॒ന॑ - വ॒തീഃ॑ । വൈ॑ । അ॒ന്യാഃ॑ ।
 ആ॒ഹു॒ത॒യ॒ ഇ॒ത്യാ-ഹു॒ത॒യഃ॑ । ഹു॒യ॒ന്തേ॑ । അ॒നാ॒യ॒ത॒നാ॑
 ഇ॒ത്യാ - യ॒ത॒നാഃ॑ । അ॒ന്യാഃ॑ । യാഃ॑ ।
 ആ॒ഘാ॒ര॒വ॒തീ॒രി॒ത്യാ॒ഘാ॒ര॑ - വ॒തീഃ॑ । താഃ॑ ।
 ആ॒യ॒ത॒ന॒വ॒തീ॒രി॒ത്യാ॒യ॒ത॒ന॑ - വ॒തീഃ॑ । യാഃ॑ । **27 (50)**

3.1.9.3

സൗ॒മ്യാ॒സ്താ॑ അ॒നാ॒യ॒ത॒നാ॑ ഐ॒ന്ദ്ര॒വാ॒യ॒വ-മാ॒ദാ॒യാഃ॑*ഘാ॒ര॒മാ
 ഘാ॒ര॒യേ॒ദധാ॑രോ യജേ॒താഽയ॑മ॒സ്തു ദേ॒വാ ഓ॒ഷധീ॑ഭ്യഃ പശ॒വേ॑
 നോ॒ ജ॒നായ॑ വി॒ശ്വ॒സ്മൈ॑ ഭൃ॒തായാഽദ്ധാ॑രോ॒സി സ॑ പി॒ന്വ॒സ്വ
 ഘൃ॒ത॒വ॒ദ്ദേ॒വ സോ॒മേ॒തി സൗ॒മ്യാ ഏ॒വ തദാ॑ഹു॒തീരാ॑ - യ॒ത
 ന॒വ॒തീഃ॑ ക॒രോ॒ത്യാ॒യ॒ത॒ന॒വാൻ॑ ഭ॒വ॒തി യ॑ ഏ॒വം വേ॑ദാ॒മോ
 ദ്യാ॒വാ॒പൃ॒ഥി॒വീ ഏ॒വ ഘൃ॒തേ॒ന വൃ॑ന॒ന്തി തേ॑ വൃ॒ത്തേ॑
 ഉ॒പ॒ജീ॒വാ॒നീ॒യേ ഭ॒വ॒ത ഉ॒പ॒ജീ॒വ॒നീ॒യോ ഭ॒വ॒തി - [ ] **28**

3.1.9.3 (Padam)

സൗമ്യാഃ | താഃ | അനായതനാ ഇത്യനാ - യതനാഃ |
 ഐന്ദ്രവായവമിത്യൈന്ദ്ര - വായവം |
 ആദായേത്യാ - ദായ | ആഘാരമിത്യാ - ഘാരം | ഏതി |
 ഘാരയേത് | അധാരഃ | യജ്ഞഃ | അയം | അസ്തു | ദേവാഃ |
 ഓഷധീഭ്യ ഇത്യോഷധി - ഭ്യഃ | പശവേ | നഃ | ജനായ |
 വിശ്വസ്മൈ | ഭൂതായ | അധാരഃ | അസി | സഃ | പിന്വസ്വ |
 ഘൃതവദിതി ഘൃത - വത് | ദേവ | സോമ | ഇതി |
 സൗമ്യാഃ | ഏവ | തത് | ആഹുതീരിത്യാ - ഹുതീഃ |
 ആയതനവതീരിത്യായതന - വതീഃ | കരോതി |
 ആയതനവാനിത്യായതന - വാൻ | ഭവതി | യഃ | ഏവം |
 വേദ | അഥോ ഇതി | ദ്യാവാപൃഥിവീ ഇതി
 ദ്യാവാ - പൃഥിവീ | ഏവ | ഘൃതേന | വീതി | ഉനന്തി |
 തേ ഇതി | വൃതേ ഇതി വി - ഉത്തേ |
 ഉപജീവനീയേ ഇത്യുപ - ജീവനീയേ | ഭവതഃ |
 ഉപജീവനീയ ഇത്യുപ - ജീവനീയഃ | ഭവതി | **28 (50)**

3.1.9.4

യ ഏ॒വം ഘേ॑ദൈ॒ഷ തേ॑ രു॒ദ്ര ഭാ॒ഗോ യം നി॒രയാ॑ച॒മാസ്തം॑
 ജു॒ഷസ്വ॑ വി॒ദേ॒ഗൗപ॑ത്യച്ഛ് രാ॒യസ്പോ॑ഷച്ഛ് സു॒വീര്യ॑ച്ഛ്
 സം॑വ॒മ്സരീ॑ണാഽ സ്വ॒സ്തിം । മ॒നുഃ പു॒ത്രേഭ്യോ॑ ദാ॒യം
 ഘൃ॑ഭജ॒മ്സ നാ॒ഭാനേ॑ദി॒ഷും ബ്ര॑ഹ്മ॒ചര്യം॑ വ॒സന്തം॑
 നി॒ർഭജ॒മ്സ ആ॑ഗച്ഛ॒മ്സോ॑ബ്ര॒വീത് ക॒ഥാ മാ
 നി॒ർഭാ॒ഗിതി॑ ന ത്വാ നി॒ർഭാക്ഷ॑മിത്യ-ബ്ര॒വീദ॑ൺഗീ॒രസ
 ഇ॒മേ സ॒ത്രമാ॑സതേ॒ തേ - [ ] 29

3.1.9.4 (Padam)

യഃ । ഏ॒വം । വേദ॑ । ഏ॒ഷഃ । തേ॑ । രു॒ദ്ര । ഭാ॒ഗഃ । യം ।
 നി॒രയാ॑ച॒മാ ഇ॒തി നിഃ॑ - അ॒യാച॑മാഃ । തം । ജു॒ഷസ്വ॑ ।
 വി॒ദേഃ । ഗൗ॑പ॒ത്യം । രാ॒യഃ । പോ॑ഷം ।
 സു॒വീര്യ॑മിതി॑ സു - വീ॒ര്യം । സം॑വ॒മ്സരീ॑ണാമിതി॑
 സം - വ॒മ്സരീ॑ണാം । സ്വ॒സ്തിം । മ॒നുഃ । പു॒ത്രേഭ്യഃ॑ ।
 ദാ॒യം । വീ॒തി । അ॒ഭജ॑ത് । സഃ । നാ॒ഭാനേ॑ദി॒ഷും ।
 ബ്ര॑ഹ്മ॒ചര്യ॑മിതി॑ ബ്ര॒ഹ്മ - ച॒ര്യം । വ॒സന്തം॑ । നി॒രിതി॑ ।

അഭജത് | സഃ | ഏതി | അഗച്ഛത് | സഃ | അബ്രവീത് |
 കഥാ | മാ | നിരിതി | അഭാക് | ഇതി | ന | ത്വാ | നിരിതി |
 അഭാക്ഷം | ഇതി | അബ്രവീത് | അങ്ഗീരസഃ | ഇമേ |
 സത്രം | ആസതേ | തേ | **29 (50)**

3.1.9.5

സുവർഗം ലോകം ന പ്രജാനന്തി തേഭ്യ ഇദം ബ്രാഹ്മണം
 ബ്രൂഹി തേ സുവർഗം ലോകം യന്തോ യ ഏഷാം
 പശവസ്താസ്മൈ ദാസ്യന്തിതി തദേഭ്യോബ്രവീത് തേ
 സുവർഗം ലോകം യന്തോ യ ഏഷാം പശവ ആസൻ
 താനസ്താ അദൃസ്തം പശുഭിശ്ചരന്തം യജ്ഞവാസ്തൗ രൂദ്ര
 ആഗച്ഛത് സോബ്രവീന്മ വാ ഇമേ പശവ
 ഇത്യദൂർവൈ - [ ] **30**

3.1.9.5 (Padam)

സുവർഗമിതി സുവഃ - ഗം | ലോകം | ന | പ്രേതി |
 ജാനന്തി | തേഭ്യഃ | ഇദം | ബ്രാഹ്മണം | ബ്രൂഹി | തേ |
 സുവർഗമിതി സുവഃ - ഗം | ലോകം | യന്തഃ | യേ |
 ഏഷാം | പശവഃ | താൻ | തേ | ദാസ്യന്തി | ഇതി | തത് |

ഏഭ്യഃ | അബ്രവീത് | തേ | സുവർഗ്ഗമിതി സുവഃ - ഗം |
 ലോകം | യന്തഃ | യേ | ഏഷാം | പശവഃ | ആസൻ | താൻ |
 അസ്മൈ | അദഭ്യഃ | തം | പശുഭിരിതി പശു-ഭിഃ | ചരന്തം |
 യജ്ഞവാസ്മാവിതി യജ്ഞ - വാസ്മാ | രൂദ്രഃ | ഏതി |
 അഗച്ഛത് | സഃ | അബ്രവീത് | മമ | വൈ | ഇമേ | പശവഃ |
 ഇതി | അദഭ്യഃ | വൈ | **30 (50)**

3.1.9.6

മഹ്യമിമാനിത്യബ്രവീന്ന വൈ തസ്യ ത ഹൗശത ഇത്യബ്രവീദ്-
 യദ്-യജ്ഞവാസ്മാ ഹീയതേ മമ വൈ തദിതി തസ്മാദ്-
 യജ്ഞവാസ്മാ നാഭ്യവേത്യഃ സോബ്രവീദ്-യജ്ഞ മാ
 ട്വജാമ തേ പശൂൻ നാഭി മസ്യ ഇതി തസ്മാ ഏതം മന്മിനഃ
 സഃ സ്രാവമജുഹോത് തതോ വൈ തസ്യ രൂദ്രഃ പശൂൻ
 നാഭ്യമന്യത യത്രൈത ( ) മേവം വിദാൻ മന്മിനഃ
 സഃസ്രാവം ജുഹോതി ന തത്ര രൂദ്രഃ പശൂനഭി മന്യതേ | **31**

3.1.9.6 (Padam)

മഹ്യം | ഇമാൻ | ഇതി | അബ്രവീത് | ന | വൈ | തസ്യ |
 തേ | ഹൗശതേ | ഇതി | അബ്രവീത് | യത് |

യജ്ഞവാസ്താവിതി യജ്ഞ - വാസ്തം । ഹീയതേ । മമ ।
 വൈ । തത് । ഇതി । തസ്മാത് । യജ്ഞവാസ്തവിതി
 യജ്ഞ - വാസ്തം । ന । അഭ്യവേത്യമിത്യഭി - അവേത്യം ।
 സഃ । അബ്രവീത് । യജ്ഞേ । മാ । ഏതി । ഭജ । അഥ । തേ ।
 പശൂൻ । ന । അഭീതി । മഘസ്യേ । ഇതി । തസ്മൈ । ഏതം ।
 മന്മിനഃ । സഘസ്രാവമിതി സം - സ്രാവം । അജുഹോത് ।
 തതഃ । വൈ । തസ്യ । രൂദ്രഃ । പശൂൻ । ന । അഭീതി ।

അമന്യത । യത്ര । ഏതം ( ) । ഏവം । വിദാൻ ।
 മന്മിനഃ । സഘസ്രാവമിതി സം - സ്രാവം । ജുഹോതി ।
 ന । തത്ര । രൂദ്രഃ । പശൂൻ । അഭീതി । മന്യതേ । 31 (61)

(ദധാത്വാ - യതന്നവതീര്യാ - ഉപജീവനീയോ ഭവതി - തേ -
 ദുർഭവൈ -യത്രൈത - മേകാദശ ച) (A9)

3.1.10.1

ജുഷ്ടോ വാചോ ഭൂയാസം ജുഷ്ടോ വാചസ്സതയേ ദേവി വാക് ।
 യദാചോ മധുമത് തസ്മിൻ മാ ധാഃ സ്വാഹാ സരസ്വതൈ ।
 ഋചാ സ്തോമഃ സമർധയ ഗായത്രേണ രഥന്തരം । ബൃഹദ്-
 ഗായത്രവർതനി । യസ്മൈ ദ്രഹ്മഃ സുന്ദതി യസ്മൈ

അ॒ശ്ശു॒ർബാ॒ഹു॒ച്യു॒തോ॑ ധി॒ഷണ॑യോരു॒പസ്ഥാ॑ത് ।
 അ॒ധ്യ॒ര്യോർവാ॒ പരി॑ യസ്തേ॒ പവി॑ത്രാ॒മ് സ്വാ॒ഹാ॑കൃ॒തമി॑ന്ദ്രാ॒യ
 തം ജു॒ഹോ॑മി । യോ॒ ദ്ര॒ഹ്ണോ॒ അ॒ശ്ശു॒ഃ പ॒തി॒തഃ॑ പൃ॒ഥി॒വ്യാം
 പ॒രി॒വാ॒പാത് - [ ] 32

3.1.10.1 (Padam)

ജു॒ഷ്ടഃ॑ । വാ॒ചഃ॑ । ഭൂ॒യാ॒സം । ജു॒ഷ്ടഃ॑ । വാ॒ചഃ॑ । പ॒ത॒യേ॑ ।
 ദേ॒വി । വാ॒ക് । യത് । വാ॒ചഃ॑ । മധു॑മ॒ദി॒തി മധു॑ - മത് ।
 ത॒സ്മിന്ന॑ । മാ॒ । ധാഃ॑ । സ്വാ॒ഹാ॑ । സ॒ര॒സ॒യൈ॑ । ജു॒ചാ॑ ।
 സ്തോ॒മം । സ॒മി॒തി॑ । അ॒ർധ॒യ॒ । ഗാ॒യ॒ത്രേ॑ണ॒ । ര॒ഥ॒ന്ത॒ര॒മി॒തി
 ര॒ഥം - ത॒രം । ബൃ॒ഹത്॑ । ഗാ॒യ॒ത്ര॒വർ॑ത॒നീ॒തി
 ഗാ॒യ॒ത്ര - വർ॑ത॒നി॒ । യഃ॑ । തേ॒ । ദ്ര॒ഹ്ണഃ॑ । സ്ക॒ന്ദ॒തി॒ । യഃ॑ ।
 തേ॒ । അ॒ശ്ശു॒ഃ । ബാ॒ഹു॒ച്യു॒ത ഇ॒തി ബാ॒ഹു - ച്യു॒തഃ॑ ।
 ധി॒ഷണ॑യോഃ॒ । ഉ॒പ॒സ്ഥാ॒ദി॒ത്യു॒പ - സ്ഥാ॑ത് । അ॒ധ്യ॒ര്യോഃ॑ ।
 വാ॒ । പ॒രി॒തി॑ । യഃ॑ । തേ॒ । പ॒വി॑ത്രാ॒ത് ।
 സ്വാ॒ഹാ॑കൃ॒തമി॑തി॒ സ്വാ॒ഹാ - കൃ॒തം । ഇ॒ന്ദ്രാ॒യ । തം ।
 ജു॒ഹോ॑മി । യഃ॑ । ദ്ര॒ഹ്ണഃ॑ । അ॒ശ്ശു॒ഃ । പ॒തി॒തഃ॑ । പൃ॒ഥി॒വ്യാം ।
 പ॒രി॒വാ॒പാ॒ദി॒തി പ॒രി - വാ॒പാത് । 32 (50)

3.1.10.2

പുരോധാശാത് കരംഭാത് ।

ധാനാസോമാന്മനി ഇന്ദ്ര ശുക്രാത് സ്വാഹാകൃതമിന്ദ്രായ

തം ജുഹോമി । യസ്മൈ ദ്രഷ്ടോ മധുമാഽ ഇന്ദ്രിയാവാൻമ്

സ്വാഹാകൃതഃ പുനരപ്യേതി ദേവാൻ । ദിവഃ പൃഥിവ്യാഃ

പര്യന്തരിക്ഷാത് സ്വാഹാ കൃതമിന്ദ്രായ തം ജുഹോമി ।

അധര്യൂർവാ ജഗതിജാം പ്രഥമോ യുജ്യതേ തേന സ്തോമോ

യോക്തവ്യ ഇത്യാഹൂർവാഗഗ്രേഗാ അഗ്ര ഏത് വൃജുഗാ

ദേവേഭ്യോ യശോ മയി ദധതീ പ്രാണാൻ പശുഷു

പ്രജാം മയി - [ ] 33

3.1.10.2 (Padam)

പുരോധാശാത് । കരംഭാത് । ധാനാസോമാദിതി

ധാനാ - സോമാത് । മന്മിനഃ । ഇന്ദ്ര । ശുക്രാത് ।

സ്വാഹാകൃതമിതി സ്വാഹാ - കൃതം । ഇന്ദ്രായ । തം ।

ജുഹോമി । യഃ । തേ । ദ്രഷ്ടഃ । മധുമാനിതി മധു - മാൻ ।

ഇന്ദ്രിയാവാനിതീന്ദ്രിയ - വാൻ ।

സ്വാഹാകൃത ഇതി സ്വാഹാ - കൃതഃ । പുനഃ ।

അപ്യേതിത്യപി - ഏതി । ദേവാൻ । ദിവഃ ।

പൃഥ്വിവൃഃ | പരീതി | അന്തരീക്ഷാത് | സ്വാഹാകൃതമിതി
 സ്വാഹാ - കൃതം | ഇന്ദ്രായ | തം | ജുഹോമി | അധാര്യഃ |
 വൈ | ഋതിജാം | പ്രഥമഃ | യുജ്യതേ | തേന | സ്തോമഃ |
 യോക്തവ്യഃ | ഇതി | ആഹുഃ | വാക് | അഗ്രേഗാ
 ഇത്യഗ്രേ - ഗാഃ | അഗ്രേ | ഏതു | ഋജുഗാ ഇത്യുജു-ഗാഃ |
 ദേവേഭ്യഃ | യശഃ | മയി | ദധതീ | പ്രാണാനിതി
 പ്ര-അനാൻ | പശുഷു | പ്രജാമിതി പ്ര-ജാം | മയി | **33 (50)**

3.1.10.3

ച യജമാനേ ചേത്യാഹ വാചമേവ തദ്യജ്ഞമുഖേ യുനക്തി
 വാസ്തു വാ ഏതദ്യജ്ഞസ്യ ക്രിയതേ യദഗ്രഹാൻ ഗൃഹീതാ
 ബഹിഷ്ഠവമാനഃ സർപന്തിപരാഞ്ചോ ഹി യന്തി പരാചീഭിഃ
 സ്തുവതേ വൈഷ്ണവ്യർചാ പുനരേത്യോപ തിഷ്ഠതേ യജ്ഞോ
 വൈ വിഷ്ണുർ യജ്ഞമേവാകർവിഷ്ണോ ത്വന്നോ അന്തമഃ ശർമ
 യച്ഛ സഹന്ത്യ | പ്ര തേ ധാരാ മധുശ്ചുത ഉഥ്സം ദുഹ്രതേ ( )
 അക്ഷിതമിത്യാഹ യദേവാസ്യ ശയാനസ്യോപശുഷ്യതി
 തദേവാസ്യേതേനാ ss*പ്യായതി | **34**

3.1.10.3 (Padam)

ച | യജമാനേ | ച | ഇതി | ആഹ | വാചം | ഏവ | തത് |
 യജ്ഞമുവ ഇതി യജ്ഞ - മുഖേ | യുനക്തി | വാസ്തു |
 വൈ | ഏതത് | യജ്ഞസ്യ | ക്രിയതേ | യത് | ഗ്രഹാൻ |
 ഗൃഹീത്വാ | ബഹിഷ്ഠവമാനമിതി ബഹിഃ - പവമാനം |
 സർപന്തി | പരാഞ്ചഃ | ഹി | യന്തി | പരാചീഭിഃ | സ്തുവതേ |
 വൈഷ്ണവ്യാ | ഋചാ | പുനഃ | ഏത്യേത്യാ - ഇത്യ | ഉപേതി |
 തിഷ്ഠതേ | യജ്ഞഃ | വൈ | വിഷ്ണുഃ | യജ്ഞം | ഏവ |
 അകഃ | വിഷ്ണോ ഇതി | താം | നഃ | അന്തമഃ | ശർമ | യച |
 സഹന്ത്യ | പ്രേതി | തേ | ധാരാഃ | മധുശ്ചുത ഇതി
 മധു - ശ്ചുതഃ | ഉമ്സം | ദുഹ്രതേ ( ) | അക്ഷിതം | ഇതി |
 ആഹ | യത് | ഏവ | അസ്യ | ശയാനസ്യ |
 ഉപശുഷ്യതീത്യുപ - ശുഷ്യതി | തത് | ഏവ | അസ്യ |
 ഏതേന | ഏതി | പ്യായയതി | **34 (64) (പരിവാപാത് -**
പ്രജാം മയി - ദുഹ്രതേ - ചതുർദശ ച) (A10)

3.1.11.1

അഗ്നിനാ രയിമശ്നുവത് പോഷമേവ ദിവേദിവേ | യശസം
 വിരവത്തമം | ഗോമാꣳ അഗ്നേഽവിമാꣳ അശ്വീ യജ്ഞോ

നൃ॒വ॒മ്സ॒ഖാ॑ സ॒ദ॒മി॒ദപ്ര॒മു॒ഷ്യഃ॑ । ഇ॒ധാ॒വാ॒ഽ ഏ॒ഷോ॑ അ॒സുര॑
പ്ര॒ജാ॒വാൻ ദീ॒ർഘോ॑ ര॒യിഃ പൃ॒ഥു॒ബുധുഃ॑ സ॒ഭാ॒വാൻ ।
ആ॒പ്യാ॒യ॒സ്വ സ॒ന്തേ॑ ॥

ഇ॒ഹ താ॒ഷ്ടാ॒രമ॒ഗ്രി॒യം വി॒ശ്വരൂ॒പമു॒പ ഹാ॒യേ । അ॒സ്മാ॒കമ॒സ്മു
കേ॒വലഃ॑ । തന്ന॒സ്മുരീ॒പമ॒ധ പോ॒ഷയി॑തു ദേ॒വ താ॒ഷ്ടർ॒വി
ര॒രാണഃ॑ സ്യ॒സ്വ । യതോ॑ വീ॒രഃ - [ ] 35

3.1.11.1 (Padam)

അ॒ഗ്നി॒നാ॑ । ര॒യിം । അ॒ശ്ത॒വത്॑ । പോ॒ഷം । ഏ॒വ । ദി॒വേദി॒വ
ഇ॒തി ദി॒വേ - ദി॒വേ । യശ॒സം । വീ॒ര॒വ॒ത്തമി॑തി
വീ॒ര॒വത് - തമം॑ । ഗോ॒മാ॒നി॒തി ഗോ - മാൻ॑ । അ॒ഗ്നേ ।
അ॒വി॒മാ॒നി॒ത്യ॒വി - മാൻ॑ । അ॒ശ്വീ । യ॒ജ്ഞഃ॑ ।
നൃ॒വ॒മ്സ॒ഖേതി॑ നൃ॒വത് - സ॒ഖാ । സ॒ഭം । ഇ॒ത് ।
അ॒പ്ര॒മു॒ഷ്യ ഇ॒ത്യപ്ര - മൃ॒ഷ്യഃ॑ । ഇ॒ധാ॒വാ॒നി॒തീ॒ധാ-വാൻ॑ ।
ഏ॒ഷഃ । അ॒സുര॑ । പ്ര॒ജാ॒വാ॒നി॒തി പ്ര॒ജാ - വാൻ॑ । ദീ॒ർഘഃ॑ ।
ര॒യിഃ । പൃ॒ഥു॒ബുധു॑ ഇ॒തി പൃ॒ഥു - ബുധുഃ॑ ।
സ॒ഭാ॒വാ॒നി॒തി സ॒ഭാ - വാൻ॑ । ഏ॒തി । പൃ॒യാ॒യ॒സ്വ । സ॒മി॒തി ।
തേ॑ । ഇ॒ഹ । താ॒ഷ്ടാ॒രം । അ॒ഗ്രി॒യം ।

വിശ്വരൂപമിതി വിശ്വ - രൂപം । ഉപേതി । ഹായേ ।
 അസ്താകം । അസ്തു । കേവലഃ । തത് । നഃ । തുരീപം । അധ ।
 പോഷയിതു । ദേവ । ത്വഷ്ടഃ । വീതി । രരാണഃ । സ്യുസ്വ ।
 യതഃ । വീരഃ । 35 (50)

3.1.11.2

കർമ്മണ്യഃ സുദക്ഷോ യുക്തഗ്രാവാ ജായതേ ദേവകാമഃ ।
 ശിവസ്ത്വഷ്ടരിഹാഃ* ഗഹി വിഭുഃ പോഷ ഉത്തമനാ ।
 യജേന്തേയജേന്തേ ന ഉദവ । പിശങ്ഗരുപഃ സുദരോ വയോധാഃ
 ശ്രുഷ്ടീ വീരോ ജായതേ ദേവകാമഃ । പ്രജാം ത്വഷ്ടാ വിഷ്യതു
 നാഭിമസ്തേ അഥാ ദേവാനാമപ്യേതു പാഥഃ ।
 പ്രണോദേ വ്യാ നോ ദിവഃ ।

പീപിവാച് സച് സരസ്വതഃ സ്തനം ഋയോ വിശ്വദർശതഃ ।
 ധുക്ഷീമഹി പ്രജാമിഷം । 36

3.1.11.2 (Padam)

കർമ്മണ്യഃ । സുദക്ഷ ഇതി സു - ദക്ഷഃ । യുക്തഗ്രാവേതി
 യുക്ത - ഗ്രാവാ । ജായതേ । ദേവകാമ ഇതി ദേവ - കാമഃ ।
 ശിവഃ । ത്വഷ്ടഃ । ഇഹ । ഏതി । ഗഹി । വിഭുരിതി വി - ഭുഃ ।
 പോഷേ । ഉത । തമനാ ।

യജേ॑ന്തയ॑ജ്ഞ ഇ॒തി യജേ॑ന്ത - യജേ॑ന്ത । നഃ॑ । ഉ॒ദി॒തി ।
അ॒വ । പി॒ശ॒ങ്ഗ॒രൂ॒പ ഇ॒തി പി॒ശ॒ങ്ഗ - രൂ॒പഃ । സു॒ഭര॒ ഇ॒തി
സു - ഭരഃ॑ । വ॒യോ॒ധാ ഇ॒തി വ॒യഃ - ധാഃ॑ । ശ്രു॒ഷ്ടീ । വീ॒രഃ ।
ജാ॒യതേ॑ । ദേ॒വ॒കാമ॑ ഇ॒തി ദേ॒വ - കാമഃ॑ । പ്ര॒ജാ॒മി॒തി
പ്ര-ജാ॑ം । ത്വ॒ഷ്ടാ । വീ॒തി । സൃ॒തു । നാഭീ॑ം । അ॒സ്മേ ഇ॒തി ।
അ॒ഥ । ദേ॒വാ॒നാം । അ॒പീ॒തി । ഏ॒തു । പാ॒മഃ । പ്രേ॒തി । നഃ॑ ।
ദേ॒വി । ഏ॒തി । നഃ॑ । ദി॒വഃ । പീ॒പി॒വാച്സം॑ । സ॒ര॒സ്വ॒തഃ ।
സ്ത॒നം । യഃ॑ । വി॒ശ്വ॒ദർശ॑ത ഇ॒തി വി॒ശ്വ - ദർശ॑തഃ ।
ധു॒ക്ഷീ॒മഹി॑ । പ്ര॒ജാ॒മി॒തി പ്ര - ജാ॑ം । ഇ॒ഷം । 36 (50)

3.1.11.3

യേ॑ തേ॒ സ॒ര॒സ്വ ഉ॒ർമ॒യോ മ॒ധു॒മ॒ന്തോ ഘൃ॑തശ്ചു॒തഃ ।
തേഷാ॑ം തേ॒ സു॒മ॒മീ॒മഹേ॑ । യ॒സ്യ॑ വ്ര॒തം പ॒ശ॒വോ യ॒ന്തി
സ॒ർവേ॑ യ॒സ്യ॑ വ്ര॒തമു॑പ॒തി॒ഷ്ഠ॒ന്ത ആ॑പഃ । യ॒സ്യ॑ വ്ര॒തേ
പു॒ഷ്പി॒പതി॑ർ നി॒വി॒ഷ്ടസ്ത॑ച്ഛ॒ സ॒ര॒സ്വ॒ന്തമ॑വ॒സേ ഹു॑വേമ ।
ദി॒വ്യ॑ച്ഛ॒ സു॑പ॒ർണം॑ വ॒യ॒സം ബൃ॑ഹ॒ന്തമ॑പാ॒ം ഗർഭം॑ വൃ॒ഷ
ഭ॒മോ॒ഷധീ॑നാം । അഭീ॒പതോ॑ വൃ॒ഷ്ട്യാ ത॑ർപ॒യ॒ന്തം
തച്ഛ॑ സ॒ര॒സ്വ॒ന്തമ॑വ॒സേ ഹു॑വേമ । സി॒നീ॒വാലി॑ പൃ॒ഥു॒ഷ്ടുകേ॑ യാ

ദേ॒വാനാ॑മസി॒ സ്വസാ॑ | ജു॒ഷസ്വ॑ ഹ॒വ്യ - [ ] 37

3.1.11.3 (Padam)

യേ॑ | തേ॑ | സര॒സ്വഃ | ഉ॒ർമയഃ॑ | മധു॑മന്ത ഇതി മധു॑-മന്തഃ |
 ഘൃ॒തശ്ചൃ॑ത ഇതി ഘൃ॒ത-ശ്ചൃ॑തഃ | തേഷാ॑ം | തേ॑ | സു॒മ്നഃ |
 ഈ॒മഹേ॑ | യസ്യ॑ | വ്ര॒തം | പശ॑വഃ | യന്തി॑ | സർവേ॑ |
 യസ്യ॑ | വ്ര॒തം | ഉ॒പതി॑ഷ്ഠന്ത ഇത്യു॑പ - തിഷ്ഠ॑ന്തേ |
 ആ॑പഃ | യസ്യ॑ | വ്ര॒തേ | പു॒ഷ്ടിപ॑തിരിതി പു॒ഷ്ടി - പതിഃ॑ |
 നി॒വിഷ്ഠ॑ ഇതി നി - വി॒ഷ്ടഃ | തം | സര॒സ്വന്തം | അവ॑സേ |
 ഹു॒വേമ॑ | ദി॒വ്യം | സു॒പർണ॑മിതി സു - പർണ॑ം |
 വ॒യസം॑ | ബൃ॒ഹന്തം॑ | അ॒പാം | ഗർഭം॑ | വൃ॒ഷഭം॑ |
 ഓ॒ഷധീ॑നാം | അ॒ഭീപ॑തഃ | വൃ॒ഷ്ട്യാ | തർപ॑യന്തം | തം |
 സര॒സ്വന്തം | അവ॑സേ | ഹു॒വേമ॑ | സി॒നീവാ॑ലി |
 പൃ॒ഥുഷ്ടു॑ക ഇതി പൃ॒ഥു - സ്തൂ॑കേ | യാ | ദേ॒വാനാ॑ം |
 അ॒സി | സ്വ॒സാ | ജു॒ഷസ്വ॑ | ഹ॒വ്യം | 37 (50)

3.1.11.4

മാ॒ഹുതം॑ പ്ര॒ജാം ദേ॒വി ദി॒ദിഷ്ഠി॑ നഃ |
 യാ സു॑പാ॒ണിഃ സ്വ॑ൺഗു॒രിഃ സു॒ഷുമാ॑ ബഹു॒സുവ॑രീ |
 തസ്യൈ॑ വി॒ശ്വപ॑തി॒യൈ ഹ॒വിഃ സി॒നീവാ॑ലൈ॒ ജൂഹോ॑തന |

ഇന്ദ്രം ധേവോ വിശ്വതസ്സരീന്ദ്രം നരഃ ।

അസിതവർണാ ഹരയഃ സുപർണാ മിഹോ വസാനാ
ദിവമുത് പതന്തി । ത ആവവൃത്രൻമ സദനാനി കൃത്വാഽഽദിത്
പൃഥിവീ ഘൃതൈർവ്യുദ്യതേ । ഹിരണ്യകേശോ രജസോ
വിസാരേഹിരധുനിർവാത ഇവ ധ്രജീമാൻ ।

ശുചിഭ്രാജാ ഉഷസോ -[ ] 38

3.1.11.4 (Padam)

ആഹുതമിത്യാ - ഹുതം । പ്രജാമിതി പ്ര - ജാം । ദേവി ।
ദിദിഷ്ഠി । നഃ । യാ । സുപാണിരിതി സു - പാണിഃ ।
സ്വൺഗുരിരിതി സു - അൺഗുരിഃ । സുഷുമേതി
സു - സൂമാ" । ബഹുസുവരീതി ബഹു - സുവരീ ।
തസ്യേ" । വിശ്വപതിയൈ । ഹവിഃ । സിനീവാലൈ ।
ജുഹോതന" । ഇന്ദ്രം । വഃ । വിശ്വതഃ । പരീതി" । ഇന്ദ്രം ।
നരഃ । അസിതവർണാ ഇത്യസിത - വർണാഃ । ഹരയഃ ।
സുപർണാ ഇതി സു - പർണാഃ । മിഹഃ । വസാനാഃ ।
ദിവം" । ഉദിതി । പതന്തി । തേ । ഏതി । അവവൃത്രൻ ।
സദനാനി । കൃത്വാ । ആത് । ഇത് । പൃഥിവീ । ഘൃതൈഃ ।
വീതി" । ഉദ്യതേ । ഹിരണ്യകേശ ഇതി ഹിരണ്യ - കേശഃ ।

രജ്സഃ । വിസാര ഇതി വി - സാരേ । അഹിഃ । ധൂനിഃ ।
 വാതഃ । ഇവ । ധ്രജീമാൻ । ശുചിദ്രാജാ ഇതി ശുചി - ദ്രാജാഃ ।
 ഉഷസഃ । 38 (50)

3.1.11.5

നവേദാ യശസ്വതീരപസ്യുവോ ന സത്യാഃ ।
 ആ തേ സുപർണാ അമിനന്ത ഏവൈഃ കൃഷ്ണാ നോനാവ
 വൃഷഭോ യദീദം । ശിവാഭിർന സ്മയമാനാഭിരാഗാത് പതന്തി
 മിഹഃ സ്തനയന്ത്യദ്രാ । വാശ്രേവ വിദ്യുതിമാതി വർഷം ന
 മാതാ സിഷക്തി । യദേഷാം വൃഷ്ടിരസർജി । പർവതശ്ചി
 ത്വഹി വൃദ്ധോ ബിഭായ ദിവശ്ചിമ് സാനു രേജത സ്വനേ വഃ ।
 യത് ക്രീഡഥ മരുത - [ ] 39

3.1.11.5 (Padam)

നവേദാഃ । യശസ്വതീഃ । അപസ്യുവഃ । ന । സത്യാഃ ।
 ഏതി । തേ । സുപർണാ ഇതി സു - പർണാഃ ।
 അമിനന്ത । ഏവൈഃ । കൃഷ്ണഃ । നോനാവ । വൃഷഭഃ । യദീ ।
 ഇദം । ശിവാഭിഃ । ന । സ്മയമാനാഭിഃ । ഏതി । അഗാത് ।
 പതന്തി । മിഹഃ । സ്തനയന്തി । അദ്രാ । വാശ്രോ । ഇവ ।
 വിദ്യുദിതി വി - ദ്യുത് । മിമാതി । വർഷം । ന । മാതാ ।

സിഷ്കതി | യത് | ഏഷാം | വൃഷ്ടിഃ | അസർജി | പർവതഃ |
 ചിത് | മഹി | വൃദ്ധഃ | ബിഭായ | ദിവഃ | ചിത് | സാന്നു |
 രേജത | സ്വനേ | വഃ | യത് | ക്രീഡഥ | മരുതഃ | **39 (50)**

3.1.11.6

ഋഷിമന്ത ആപ ഇവ സധ്രിയഞ്ചോ ധവധേ |
 അഭി ക്രന്ദ സ്തനയ ഗർഭമാ ധാ ഉദന്വതാ പരി ദീയാ രഥേന |
 ദൃതിഃ സു കർഷ വിഷിതം നൃഞ്ചഃ സമാ ഭവന്തുദാതാ
 നിപാദാഃ | താം ത്യാ ചിദച്യുതാഃസേ പശൂർന യവസേ |
 ധാമാ ഹ യത് തേ അജര വനാ വൃശ്ചന്തി ശികാസഃ |
 അഗ്നേ ഭൂരീണി തവ ജാതവേദോ ദേവ
 സ്വധാവോഽമൃതസ്യ ധാമ | യാശ്ച - [ ] **40**

3.1.11.6 (Padam)

ഋഷിമന്ത ഇത്യൃഷി - മന്തഃ | ആപഃ | ഇവ | സധ്രിയഞ്ചഃ |
 ധവധേ | അഭിതി | ക്രന്ദ | സ്തനയ | ഗർഭം | ഏതി | ധാഃ |
 ഉദന്വതേത്യുദന് - വതാ | പരീതി | ദീയ | രഥേന | ദൃതിം |
 സിതി | കർഷ | വിഷിതമിതി വി - സിതം | നൃഞ്ചം |
 സമാഃ | ഭവന്തു | ഉദന്വതേത്യുത് - വതാ | നിപാദാ ഇതി
 നി - പാദാഃ | താം | ത്യാ | ചിത് | അച്യുതാ | അഗ്നേ |

പശുഃ | ന | യവസേ | ധാമ | ഹ | യത് | തേ | അജര |
 വനാ | വൃശ്ചന്തി | ശികാസഃ | അഗ്നേ | ഭൂരീണി | തവ |
 ജാതവേദ ഇതി ജാത - വേദഃ | ദേവ | സ്വധാവ ഇതി
 സ്വധാ - വഃ | അമൃതസ്യ | ധാമ | യാഃ | ച | **40 (50)**

3.1.11.7

മായാ മായിനാം വിശ്വമിന്ദ്ര ത്വേ പൂർവീഃ സന്ദധുഃ
 പൃഷ്ടബന്ധോ | ദിവോ നോ വൃഷ്ടിം മരുതോ രരീധാം
 പ്രപിന്ദത വൃഷ്ണോ അശ്വസ്യ ധാരാഃ | അർവാണേതേന
 സ്തനയിതുമേഹ്യപോ നിഷിഞ്ചന്നസൂരഃ പിതാ നഃ |
 പിന്ദന്ത്യപോ മരുതഃ സുദാനവഃ പയോ
 ഘൃതവദിദമേഷ്വാ ഭൂവഃ | അത്യം ന മിഹേ വി നയന്തി
 വാജിനമുത്സം ദുഹന്തി സ്തനയന്തമക്ഷിതം |

ഉദപ്രുതോ മരുതസ്താഃ ഇയർത വൃഷ്ടിം - [ ] **41**

3.1.11.7 (Padam)

മായാഃ | മായിനാം | വിശ്വമിന്ദ്രേതി വിശ്വം - ഇന്ദ്ര | ത്വേ
 ഇതി | പൂർവീഃ | സന്ദധുരിതി സം - ദധുഃ | പൃഷ്ടബന്ധോ
 ഇതി പൃഷ്ട - ബന്ധോ | ദിവഃ | നഃ | വൃഷ്ടിം | മരുതഃ |
 രരീധാം | പ്രേതി | പിന്ദത | വൃഷ്ണഃ | അശ്വസ്യ | ധാരാഃ |

അർവാങ് | ഏതേന | സ്തനയിത്സുനാ | ഏതി | ഇഹി |
അപഃ | നിഷിഞ്ചന്നിതി നി-സിഞ്ചന് | അസുരഃ | പിതാ |
നഃ | പിന്വന്തി | അപഃ | മരുതഃ | സുദാനവ ഇതി
സു - ദാനവഃ | പയഃ | ഘൃതവദിതി ഘൃത - വത് |
വിദമേഷു | ആഭുവ ഇത്യാ - ഭുവഃ | അത്യം | ന | മിഹേ |
വീതി | നയന്തി | വാജിനം | ഉമ്സം | ദുഹന്തി |
സ്തനയന്തം | അക്ഷിതം | ഉദപ്രുത ഇത്യുദ - പ്രുതഃ |
മരുതഃ | താം | ഇയർത | വൃഷ്ടിം | **41 (50)**

3.1.11.8

ഌ വിശേ മരുതോ ജുനന്തി | ക്രോശാതി ഗർഭാ കന്യേവ
തുന്നാ പേരും തുഞ്ജാനാ പത്യേവ ജായാ |
ഘൃതേന ദ്യാവാപൃഥിവീ മധുനാ സമുക്ഷത പയസ്വതീഃ
കൃണ്ണതാഃ പ ഓഷധീഃ | ഊർജം ച തത്ര സുമതിം ച
പിന്വഥ യത്രാ നരോ മരുതഃ സിഞ്ചഥാ മധു |
ഉദുത്യം ചിത്രം |
ഔർവ-ഭൃഗുവച്ഛുചിമപ്തവാന്വദാ ഹുവേ |
അഗ്നിഃ സമുദ്രവാസസം | ആ സവഃ സവിതുർ യഥാ

ഭഗസ്യേ ( ) വ ഭൂജിച് ഹുവേ । അഗ്നിച് സമുദ്രവാസസം ।
 ഹുവേ വാതസ്വനം കവിം പർജന്യക്രന്ത്യച് സഹഃ ।

അഗ്നിച് സമുദ്രവാസസം । 42

3.1.11.8 (Padam)

യേ । വിശേ । മരുതഃ । ജുനന്തി । ക്രോശാതി । ഗർഭാ ।
 കന്യാ । ഇവ । തുന്നാ । പേരും । തുഞ്ജാനാ । പത്യാ । ഇവ ।
 ജായാ । ഘൃതേന । ദ്യാവാപൃഥ്വിവീ ഇതി
 ദ്യാവാ - പൃഥ്വിവീ । മധുനാ । സമിതി । ഉക്ഷത ।
 പയസ്വതീഃ । കൃണുത । ആപഃ । ഓഷധീഃ । ഊർജം । ച ।
 തത്ര । സുമതിമിതി സു-മതിം । ച । പിന്യഥ । യത്ര । നരഃ ।
 മരുതഃ । സിഞ്ചഥ । മധു । ഉദിതി । ഉ । ത്യം । ചിത്രം ।
 ഊർവഭൂഗുവദിത്യൂർവഭൂഗു - വത് । ശുചീം ।
 അപ്തവാന്വദിത്യപ്തവാന് - വത് । ഏതി । ഹുവേ । അഗ്നിം ।
 സമുദ്രവാസസമിതി സമുദ്ര - വാസസം । ഏതി । സവം ।
 സവിതുഃ । യഥാ । ഭഗസ്യ ( ) । ഇവ । ഭൂജിം । ഹുവേ ।
 അഗ്നിം । സമുദ്രവാസസമിതി സമുദ്ര - വാസസം ।
 ഹുവേ । വാതസ്വനമിതി വാത - സ്വനം । കവിം ।

പ॒ർജ॒ന്യ॑ക്ര॒ന്യ॒മിതി॑ പ॒ർജ॒ന്യ - ക്ര॒ന്യം । സ॒ഹഃ । അ॒ഗ്നിം ।
 സ॒മു॒ദ്ര॒വാ॒സ॒സ॒മിതി॑ സ॒മു॒ദ്ര - വാ॒സ॒സം । 42 (62)

(വ॒ീര - ഇ॒ഷ്ട - ഹ॒വ്യ - മു॒ഷ്ണ॑സോ - മ॒രുത - ശ്വ -
 വൃ॒ഷ്ടിം - ഭഗ॑സ്യ - ദ്വാ॒ദശ॑ ച) (A11)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 11 Anuvaakams :-

(പ്ര॒ജാ॒പ॒തി॒ര॒കാ॒മ॒യ॒തൈ - ഷ॒തേ॑ ഗാ॒യ॒ത്രോ - യ॒ജ്ഞം
 വൈ - പ്ര॒ജാ॒പ॒തേ॒ർ ജാ॒യ॒മാ॒നാഃ - പ്രാ॒ജാ॒പ॒ത്യാ - യോ॒ വാ
 അ॒യ॒മാ॒ദേ॒വത - മി॒ഷ്ട॒ർഗോ - നി॒ഗ്രാ॒ഭ്യാഃ॑ സ്ഥ - യോ॒ വൈ
 ദേ॒വാ - ണു॒ഷ്ടോ - ഹ്നി॒നാ ര॒യി - മേ॒കാ॒ദശ॑)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(പ്ര॒ജാ॒പ॒തി॒ര॒കാ॒മ॒യ॒ത - പ്ര॒ജാ॒പ॒തേ॒ർ ജാ॒യ॒മാ॒നാ -
 വ്യാ॒യ॒ച്ഛ॒ന്തേ - മ॒ഹ്യ॑മി॒മാ - ന്യാ॒യാ മാ॒യി॒നാൻ -
 ദ്വി॒ച॒താ॒രി॒ശ്ശത്)

First and Last Padam of First Prasnam of Kandam 3:-

(പ്രജാപതിരകാമയതാ - ധ്വനിഃ സമുദ്രവാസസം)

॥ ഹരിഃ ഓം ॥

॥ കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ സംഹിതായാം

പദ പാഠേ തൃതീയകാണ്ഡേ പ്രഥമഃ പ്രശ്നഃ സമാപ്തഃ ॥

Details of Panchati and Padam for Kandam 3 – Prasanam 1 – TS 3.1

	Panchati	Padams
Anuvakam 1	4	224
Anuvakam 2	4	219
Anuvakam 3	2	126
Anuvakam 4	4	216
Anuvakam 5	2	105
Anuvakam 6	3	133
Anuvakam 7	3	178
Anuvakam 8	3	160
Anuvakam 9	6	311
Anuvakam 10	3	164
Anuvakam 11	8	412
Total →	42	2248

Notes:

- Please refer to the book “TS Kandam 1” and “TS 1.1 pada paadam with Vaakyam” for notes and conventions used in this Compilation.
- Please download our vedic compilations from our web site “www.vedavms.in”